

Årsredovisning 2015

Innehållsförteckning

3 Trygg och störningsfri el

- 4 GD har ordet
- 5 Året i korthet
- 6 Elsäkerhetsverkets organisation

7 Resultatredovisning

- 8 Verksamhetens kostnader
- 9 Normgivning och standardisering
- 13 Tillsyn
- 23 Behörighet och tillstånd
- 29 Information

33 Övrig återrapporering

- 34 Övrig återrapporering
- 36 Övriga uppdrag

37 Finansiell redovisning

- 38 Redovisnings- och värderingsprinciper
- 39 Resultaträkning
- 40 Balansräkning
- 41 Anslagsredovisning
- 41 Redovisning mot inkomsttitel
- 42 Ledamöter i Elsäkerhetsrådet
- 42 Tilläggsupplysningar och noter
- 42 Uppgifter om rådsledamöter och ledande befattningshavare
- 43 Noter till resultaträkning och balansräkning
- 46 Sammanställning över väsentliga uppgifter
- 46 GD:s intygande

47 Adresser och telefonnummer

Trygg och störningsfri el

» Vi gläds över att
Elsäkerhetsverkets nyheter
och information får allt
större spridning. «

GD har ordet

FÖRVÄNTAN HAR LEGAT I LUFTEN under 2015. Redan i januari presenterade regeringens utredare resultatet av Elbehörighetsutredningen, som sedan remissbehandlades. Från vår sida ser vi mycket positivt på utredningens förslag och den goda samarbetsanda mellan branschföreträdare, utbildare, fackliga organisationer, konsumentföreträdare med flera, som byggts upp under utredningens gång. Elsäkerhetsverket byggde 2015 vidare på engagemanget genom att skapa en referensgrupp för det fortsatta arbetet med reformering av behörighetssystemet för elinstallationsarbete.

När regeringens budgetförslag presenterades under september kunde vi på allvar påbörja planeringen för att genomföra en behörighetsreform, bland annat genom rekrytering av ett antal nya medarbetare. En projektor-organisation har byggts upp och bemannats, och projektet har fått namnet Elbe. Nu har ett intensivt arbete med reformens alla delar startat, samtidigt som vi ser till att verksamheten enligt nuvarande behörighetsregler fungerar bra och vi håller ett vakande öga över elsäkerhet och EMC.

Under 2015 har ett internt arbete genomförts som grund för verksamhetsplaneringen framöver. Elsäkerhetsverkets medarbetare har varit delaktiga i att ta fram omvärldsanalys och sammanställa de centrala problem med elsäkerhet och EMC som vi ser i samhället. Ett mycket värdefullt arbete som ger god vägledning om fortsatta prioriteringar.

Vi gläds över att Elsäkerhetsverkets nyheter och information får allt större spridning. Det är en bekräftelse att det vi gör är intressant och värdefullt. Även om de flesta elektriska produkter som finns i handeln uppfyller EMC- och säkerhetskrav så finns det också exempel på motsatsen. Våra försäljningsförbud leder förhoppningsvis även till en ökad medvetenhet och kunskap hos konsumenter.

På produktområdet har vi arbetat med modifiering av föreskrifter utifrån de förändringar som gjorts av EU-gemensamma direktiv. Resultatet blir nya föreskrifter under 2016. Samtidigt har vi tagit fram en ny föreskrift för stickproppar och uttag, som tydliggör de nationella kraven bättre än tidigare.

Anläggningstillsynen har under året fortsatt att ha ungefär samma omfattning som tidigare år, och tematiska projekt har närmare studerat vägbelysningsanläggningar, grus- och bergtäkter, anläggningsboenden för asylsök-

ande och frekvensomriktare bland annat med avseende på EMC.

Intresset för småskaliga solcellsinstallationer ökar stort i Sverige. Elsäkerhetsverkets rapport om informationsbehov kring elsäkerhet vid solcellsinstallationer som lämnats till regeringen har också grundlagt fortsatta aktiviteter tillsammans med andra aktörer.

Handläggningen av behörighetsansökningar har utvecklats för att uppnå kortare handläggningstider, samtidigt som förberedelse för det nya behörighetssystemet kommit igång. Genom att slopa kravet på förlängning av behörigheter har vi kunnat minska onödig administration och tagit bort en onödig kostnad för elinstallatörerna.

Årets rapport om olyckor skrevs i samarbete med Trafikverket, med ett speciellt avsnitt om olyckor på spårområden. Vi ser med glädje att det inte blev några nya dödsolyckor vid klättring på järnvägsvagnar under 2015, men förstår samtidigt att risker finns kvar och att medvetenhet och kunskap behövs. Årets enda dödsolycka skedde vid en trolig kopparstöld, en typ av olycka som är svår att förebygga eller bygga bort.

Tack alla medarbetare och samarbetsparter för ett mycket gott arbete under året. Det är i samverkan vi kan nå resultat. Genom behörighetsreformen är vi mitt uppe i ett förändringsarbete som förbättrar våra gemensamma möjligheter att verka för ökad elsäkerhet. Det ser vi fram emot!

Elisabet Falemo

Elisabet Falemo
Generaldirektör

Foto: John Persson

Året i korthet

Fakta i siffror
2015:

421

avslutade ärenden
marknadskontroll

Ökat genomslag
i medierna med

57%

102

försäljnings-
förbud

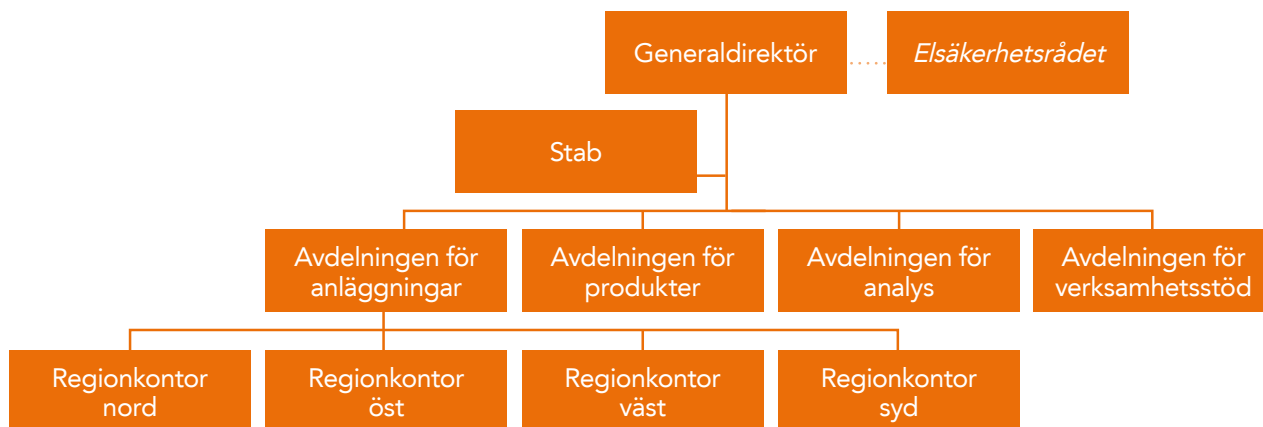
665

avslutade
tillsynsärenden

1 304

beviljade
behörigheter

Elsäkerhetsverkets organisation

Den nya organisationen från 1 januari 2015

ELSÄKERHETSVERKET HAR CIRKA 50 ANSTÄLLDA och leds av generaldirektören. Huvudkontoret ligger i Kristinehamn.

Generaldirektörens stab ansvarar för att utarbeta föreskrifter samt ta fram beslutsunderlag för frågor inom expertområden teknik och juridik.

Avdelningen för anläggningar är uppdelad på fyra regionala tillsynskontor som, förutom i Kristinehamn, finns i Hässleholm, Stockholm och Umeå. Elinspektörerna vid Avdelningen för anläggningar ansvarar för tillsynen av elektriska anläggningar, EMC samt tillsynar elinstallatörer runt om i landet. Elsäkerhetsverket utövar även tillsyn efter elolycksfall och elbränder.

Avdelningen för produkter arbetar bland annat med att utföra marknadskontroller av elektriska produkter och medverkar i utvecklingen av de nationella och internationella regelverken för elsäkerhet och elektromagnetisk kompatibilitet (EMC).

Från den 1 januari 2015 bildades en ny avdelning på Elsäkerhetsverket – Avdelningen för analys. Den nya avdelningen arbetar bland annat med att utveckla olika metoder som komplement till traditionell tillsyn och marknadskontroll. Med kvalificerade analyser och strategier räknar myndigheten med att kunna agera mot tydligare resultat för att nå verksamhetsmålen. Avdelningen för analys har tagit över ansvaret för behörighet för elinstallationsarbete.

Vid Avdelningen för verksamhetsstöd finns bland annat funktioner för information, ekonomi, registrering och personal.

Organisationsförändringen påverkar inte verksamhetsindelningen utan verksamhetsområdena och verksamhetsgrenarna är de samma som tidigare år.

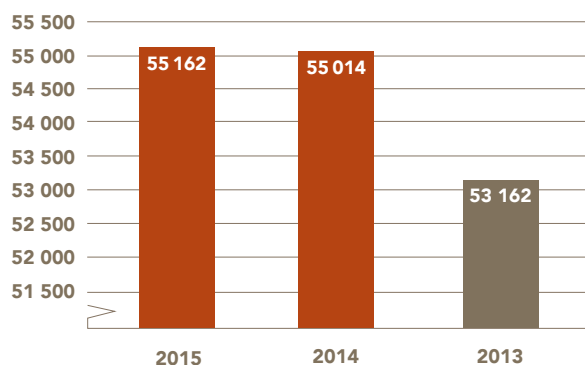
Elsäkerhetsverket har ett insynsråd: Elsäkerhetsrådet. Rådet har nio ledamöter som utses av regeringen. Deras uppgift är att stödja generaldirektören i frågor om myndighetens verksamhet, se sid. 42.

Resultatredovisning

Verksamhetens kostnader

Elsäkerhetsverkets totala kostnader för verksamheten uppgick 2015 till 55 162 tkr.

Verksamhetens kostnader (tkr)

Verksamhetens kostnader för 2015 uppgår i princip till samma nivå som 2014. Ett ingående anslagssparande från 2014 på 1 058 tkr, medför att det blir ett anslagssparande även till 2016 som uppgår till 1 270 tkr.

Elsäkerhetsverkets verksamhet delas in i fyra verksamhetsområden: Normgivning och standardisering, Tillsyn, Behörighet och tillstånd samt Information. Myndighetens totala kostnader fördelas på dessa verksamhetsområden.

Verksamhetens kostnader fördelade på verksamhetsområden (tkr)

	2015	2014	2013
Normgivning och standardisering	3 783	3 002	3 149
Tillsyn	36 850	39 750	37 038
Behörighet och tillstånd	4 161	3 431	4 027
Information	10 367	8 831	8 948
Totalt	55 162	55 014	53 162

ELSÄKERHETSVERKET

KOSTNADSFÖRDELNINGSMODELL

Elsäkerhetsverket har valt att i huvudsak fördela overheadkostnader procentuellt på samtliga prestationer och aktiviteter som identifierats under respektive verksamhetsgren. Ett undantag är prestationen Krisberedskapsprojekt, där myndigheten har mycket marginella egna kostnader. Prestationen finns inom verksamhetsområdet Tillsyn. Projekten finansieras helt av intäkter från bidrag (2 000 tkr för 2015) och utförs av extern aktör.

Vissa av Elsäkerhetsverkets valda prestationer består av ett stort antal avslutade ärenden, exempelvis avslutade tillsynsärenden. Eftersom mängden ärenden som är öppna över ett årsskifte inte skiljer sig särskilt mycket mellan åren så är det årets kostnader som fördelas på antalet avslutade ärenden. Ingen hänsyn tas till att vissa ärenden kan ha öppnats och genererat kostnader året innan.

Elsäkerhetsverket har även valt att redovisa vissa så kallade enskilda prestationer som under ett år uppgår till ett fåtal, exempelvis färdigställda rapporter eller beslutade föreskrifter. Arbetet med en enskild prestation kan pågå över ett årsskifte. Den totala kostnaden för prestationen redovisas det år prestationen är klar och beslutad. Detta innebär att summa totala kostnader för prestationer och aktiviteter under respektive verksamhetsgren inte alltid är den samma som årets kostnad för verksamhetsgrenen. Overheadkostnader för så kallade enskilda prestationer, exempelvis prestation rapporter, fördelas enligt samma princip som för övriga prestationer.

Verksamhetens intäkter fördelade på verksamhetsområden (tkr)

	2015			2014			2013		
	Anslag	Övriga	Totala intäkter	Anslag	Övriga	Totala intäkter	Anslag	Övriga	Totala intäkter
Normgivning och standardisering	3 783	0	3 783	3 002	0	3 002	3 149	0	3 149
Tillsyn	34 241	2 609	36 850	37 676	2 074	39 750	34 926	2 112	37 038
Behörighet och tillstånd	4 161	0	4 161	3 431	0	3 431	4 027	0	4 027
Information	10 353	14	10 367	8 800	31	8 831	8 908	40	8 948
Totalt	52 539	2 623	55 162	52 909	2 105	55 014	51 010	2 152	53 162

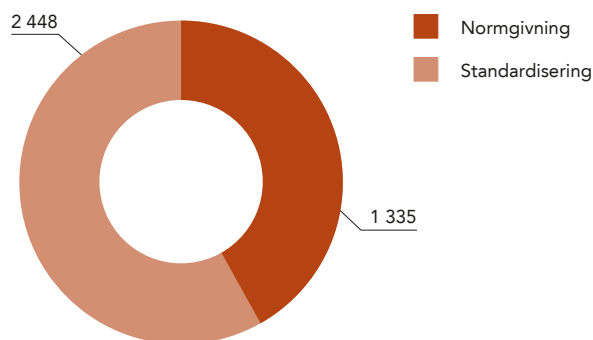
Normgivning och standardisering

Verksamhetsområdet är uppdelat i två verksamhetsgrenar *Normgivning* och *Standardisering*. Enligt ELSäkerhetsverkets instruktion ska myndigheten

- se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag
- följa den internationella utvecklingen och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde
- samverka med berörda myndigheter, med organisationer för näringsliv och arbetstagare samt med andra intresseorganisationer.

Kostnader fördelade på verksamhetsgrenar (tkr)

Verksamhetsområdets totala kostnader 3 783 tkr.

Verksamhetsgren Normgivning

Det svenska regelverket om elsäkerhet utgår i huvudsak från 9 kap. ellagen (1997:857). Med stöd av lagen har sedan regeringen meddelat bestämmelser om elsäkerhet vid starkströmsanläggningar, om elmateriel och om behörighet för elinstallatörer. Dessa bestämmelser finns i starkströmsförordningen (2009:22), förordningen (1993:1068) om elektrisk materiel och elinstallatörsförordningen (1990:806).

Med stöd av dessa förordningar har Elsäkerhetsverket, i sin tur beslutat om föreskrifter. Ellagen innehåller inte några detaljbestämmelser om elsäkerhet. Förordningarna är inte heller så detaljerade utan detaljföreskrifterna har regeringen överlåtit åt Elsäkerhetsverket, vilket görs i myndighetens föreskrifter. Elsäkerhetsverket utfärdar även föreskrifter under lagen (1992:1512) om elektromagnetisk kompatibilitet och lagen (2011:579) om leksakers säkerhet.

Elsäkerhetsverkets prestationer inom normgivning redovisas genom antalet beslut om upphäva, nya eller ändrade föreskrifter. Aktiviteter som utförs inom normgivningen är bland annat förslag på ändringar av lag och/eller förordning samt samarbete med berörda aktörer.

Elsäkerhetsverkets föreskriftsarbete prioriteras och genomförs i enlighet med myndighetens regelgivningspolicy.

PRESTATION BESLUT OM FÖRESKRIFTER

Prestation beslut om föreskrifter			
	2015	2014	2013
Antal beslut om föreskrifter	4	2	1
Årsarbetskraft	0,48	0,13	0,17
Total kostnad (tkr)	997	330	667

ÄNDRADE FÖRESKRIFTER – TIDSBEGRÄNSNINGEN PÅ BEHÖRIGHETER UPPHÖR

Av 1 kap. 5 § ELSÄK-FS 2013:1 framgår att en beviljad behörighet gäller i femton år från beslutsdagen. Efter ansökan förlängs behörigheten med tio år i taget.

Eftersom Elsäkerhetsverket inte gör någon materiell prövning vid ansökan om förlängning, har myndigheten bedömt att det är en onödig administrativ börda att kräva förlängning av personer med behörighet som elinstallatör vart tionde år.

Därför har giltighetstiden för behörigheter förändrats så att alla behörigheter som meddelas från och med 1 januari 2016 kommer att gälla tills vidare. En övergångsbestämmelse gör också att behörigheter som var giltiga den 31 december 2015, gäller tills vidare.

Ändringen innebär att de personer som har behörighet som elinstallatör slipper den återkommande avgiften och

det administrativa arbetet med ansökan om förlängning. Föreskriftsändringen har gjorts genom Elsäkerhetsverkets föreskrifter (2015:4) om ändring av Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd (2013:1) om behörighet för elinstallatörer.

NYA OCH ÄNDRADE FÖRESKRIFTER – REGLERING AV VILKA STICKPROPPAR OCH UTTAG SOM FÅR SÄLJAS OCH INSTALLERAS

Elsäkerhetsverket har efter en översyn reviderat regelverket avseende stickproppar och uttag för hushållsbruk. De nya föreskrifterna syftar till att tydliggöra vilka stickproppar och uttag som får säljas och installeras i Sverige, samt att öka överensstämmelsen med gällande standarder. Förändringarna i regelverket har gjorts genom

- Elsäkerhetsverkets föreskrifter (2015:1) om stickproppar och uttag för allmänbruk.
- Elsäkerhetsverkets föreskrifter (2015:2) om ändring i Elsäkerhetsverkets föreskrifter (2000:1) om viss elektrisk materiel samt allmänna råd om dessa föreskrifters tillämpning.
- Elsäkerhetsverkets föreskrifter (2015:3) om ändring i Elsäkerhetsverkets föreskrifter (2008:1) och allmänna råd om hur elektriska starkströmsanläggningar ska vara utförda.

PÅGÅENDE FÖRESKRIFTSARBETE

– STARTADE PROJEKT OCH FÖRARBETE

Elsäkerhetsverket arbetar löpande med att följa upp, revidera befintliga eller ta fram nya föreskrifter.

Elsäkerhetsverket har under 2015 påbörjat arbetet med att ta fram de myndighetsföreskrifter som ska genomföra delar av de moderniserade direktiven inom EU:s så kallade Alignment Package. Direktiven ska vara införlivade den 20 april 2016 och de som berör Elsäkerhetsverkets regelverk är

- Direktiv 2014/35 EU om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av elektrisk utrustning, nedan kallat nya lågspänningsdirektivet.
- Direktiv 2014/34/EU om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar, nedan kallat nya ATEX-direktivet.
- Direktiv 2014/30/EU om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om elektromagnetisk kompatibilitet, nedan kallat nya EMC-direktivet.

Den lagstiftning som berörs är ellagen (1997:857) och förordningen (1993:1068) om elektrisk materiel såvitt avser lågspännings- och ATEX-direktivet samt lagen (1992:1512) och förordningen (1993:1067) om elektromagnetisk kompatibilitet, såvitt avser EMC direktivet.

Elsäkerhetsverkets förslag till nya föreskrifter har skickats på remiss till berörda organisationer under 2015 och planeras beslutas under våren 2016.

AKTIVITET ÖVERSYN AV LAG OCH FÖRORDNING

Elsäkerhetsverket har fortsatt varit aktiv i arbetet med de förändringar som behövs av lagar och förordningar inom myndighetens ansvarsområde för att genomföra de aktuella direktiven inom Alignment Package.

Vidare har myndigheten varit aktiv i det fortsatta arbetet med översynen av ellagen (1997:857) och förslaget till ny elsäkerhetslag med tillhörande förordning som föreslås ersätta elinstallatörförordningen (1990:806), starkströmsförordningen (2009:22), och förordningen (1993:1068) om elektrisk materiel.

AKTIVITET SAMARBETE

Inom verksamhetsgrenen Normgivning samarbetar Elsäkerhetsverket med regeringen, myndigheter, branschorganisationer med flera.

För det fortsatta arbetet med elbehörighetsreformen, se SOU 2014:89 Elsäkerhet – en ledningsfråga, har Elsäkerhetsverket skapat en referensgrupp med företrädare för en mängd berörda aktörer. Syftet med referensgruppen är att de som berörs av reglerna, direkt och indirekt, ska få insyn i Elsäkerhetsverkets arbete och kunna lämna synpunkter så tidigt som möjligt i processen. På detta sätt kan vi tillsammans arbeta fram ändamålsenliga regelverk och informationsinsatser. Elsäkerhetsverket har under 2015 hållit tre möten med referensgruppen och kommer att fortsätta detta arbete under 2016.

Samarbetet i övrigt under 2015 har bland annat omfattat möten och samverkan kring genomförandet av Alignment Package.

VERKSAMHETSGRENENS KOSTNADER

Kostnader för prestationer och aktiviteter

	2015	2014	2013
Beslut om föreskrifter	997	330	667
Översyn av lag och förordning	196	146	261
Samarbete	56	34	20
Total kostnad* (tkr)	1 249	510	948

*I total kostnad år 2015 ingår kostnader för så kallade enskilda prestationer som upparbetats tidigare år (64 tkr). Kostnad för ej färdigställda prestationer har förts över till kommande år (150 tkr). Mer om principerna för kostnadsfördelning framgår på sidan 8.

Antalet föreskrifter varierar mellan verksamhetsåren. Vidare skiljer sig de olika föreskrifterna åt när det gäller hur stora resurser arbetet tar i anspråk. Sammantaget kan kostnaderna för beslut om föreskrifter och översyn av lag och förordningar variera kraftigt mellan de olika verksamhetsåren.

Under 2015 har föreskriftsarbetet inneburit omfattande revideringar. Detta beror på att helt nya regler för stickproppar och uttag har tagits fram och beslutats. Vidare har det huvudsakliga arbetet med genomförandet av LVD, ATEX och EMC skett under 2015, men de senare föreskrifterna kommer dock att beslutas först 2016.

Den löpande översyn av samtliga gällande föreskrifter och analysen av behovet av nya föreskrifter som görs i enlighet med Elsäkerhetsverkets policy för regelgivning genererar kostnader löpande. Dessa kostnader läggs till de kostnader som redovisas i samband med prestationen beslut om föreskrifter.

ANALYS AV RESULTAT

Elsäkerhetsverkets arbete med normgivning prioriteras utifrån föreskrifternas betydelse för myndighetens verksamhet och mål. Vidare påverkas arbetet i hög grad av de EU-rättsakter som beslutas inom Elsäkerhetsverkets verksamhetsområde.

En stor del av arbetet har utförts inom det så kallade oharmoniserade området (de produkter som inte omfattas av något särskilt produktiv direktiv inom EU) innebärande att Elsäkerhetsverket har uppdaterat reglerna som gäller stickproppar och uttag. Genom förändringarna blir det tydligare vad som gäller samt hänvisning sker till relevanta och gällande standarder.

Förenklingsarbetet inom behörighetsområdet har fortsatt under 2015 då små förändringar i reglerna ledde till stora förenklingar. Genom att ta bort tidsbegränsningen vid beviljade behörigheter sparar de som har en behörighet tid och pengar då de inte behöver ansöka på nytt vart tionde år.

Inom området som främst berör tillsyn av elektrisk materiel har arbetet med att genomföra delar av nya EU-direktiv fortsatt. Arbetet har under 2015 inneburit att förslag till nya föreskrifter har arbetats fram och skickats på remiss till berörda. Dessa föreskrifter är planerade att beslutas våren 2016, eftersom innehållet i de nya direktiven ska börja tillämpas den 20 april 2016.

Samttaget har Elsäkerhetsverket under 2015 genomfört nödvändiga säkerhetshöjningar, tagit bort onödiga regler samt förberett för att genomförandet av relevanta delar av EMC, ATEX och LVD ska kunna ske i tid.

Verksamhetsgren standardisering

Sedan flera år är Elsäkerhetsverkets föreskrifter uppbyggda på sådant sätt att de innehåller grundläggande krav på god elsäkerhetsteknisk praxis och några få detaljkrav. Det vill säga det nationella regelverket för elanläggningar i Sverige är begränsat till att i huvudsak innehålla övergripande säkerhetskrav. Föreskrifterna hänvisar sedan i sin tur till gällande standarder. Denna hänvisning är inte exklusiv, vilket innebär att det inte utesluter andra sätt att uppfylla det grundläggande säkerhetskravet. Det samma gäller produkter som är tillverkade enligt internationella standarder. De antas uppfylla de övergripande säkerhetskrav som anges i föreskrifterna. Detta förfaringssätt har gällt för huvuddelen av det elektriska materiel som säljs i Sverige sedan inträdet i EU. Utifrån detta är Elsäkerhetsverkets engagemang i standardiseringsarbetet viktigt för att en god lägsta säkerhetsnivå i utrustning, anordningar, elektrisk materiel och elanläggningar ska upprätthållas.

PRESTATION STANDARDISERING

Elsäkerhetsverket deltar aktivt i standardiseringsarbetet på det elektrotekniska området. Det sker med egen personal eller i samarbetsprojekt inom den ideella föreningen SEK Svensk Elstandard, där Elsäkerhetsverket är medlem.

Prestation Standardisering			
	2015	2014	2013
Medverkan i antal kommittéer	17	17	17
Årsarbetskraft	0,85	1,04	1,01
Total kostnad (tkr)	2 448	2 576	2 421

Under 2015 har Elsäkerhetsverket deltagit i nästan oförändrad omfattning i det nationella och internationella standardiseringsarbetet genom att medverka i 17 tekniska kommittéer (TK) genom SEK Svensk Elstandard. Elsäkerhetsverket deltar med funktionärer i de tekniska kommittéer som har störst betydelse för myndighetens uppdrag. Under 2015 har Elsäkerhetsverket haft ordförandeposter i följande tekniska kommittéer:

- TK 23 Installationsmateriel
- TK 99 Högspänningsställverk

I TK EMC – Elektromagnetisk kompatibilitet och TK 78 – Säkerhet vid arbete, har Elsäkerhetsverket haft sekreterarrollen.

Funktionärer i kommittéer

	2015	2014	2013
Ordförande	2	3	4
Sekreterare	2	2	1

Omfattningen av arbetet i de olika kommittéerna varierar över tid. Somliga kommittéer är inne i en mycket aktiv fas. Det kan handla om att en ny standard håller på att tas fram eller att det sker mycket i omvärlden inom just det området. Andra är i en mer passiv fas där myndigheten följer och bevakar tillämpningen av standarder.

VERKSAMHETSGRENENS KOSTNADER

De totala kostnaderna för standardiseringsarbetet uppgick under 2015 till 2 448 tkr. Det är en liten minskning jämfört med föregående år då kostnaden uppgick till 2 576 tkr.

ANALYS AV RESULTAT

Arbetet inom standardiseringsområdet har fortskridit enligt plan under 2015. Arbeta har fortsatt inom standardisering av elbilar och laddinfrastruktur för dessa samt att få till stånd en internationell standard för solcellanläggningar. Detta är områden som legat inom de senaste årens regeringsuppdrag för myndigheten.

Foto: mostphotos.com

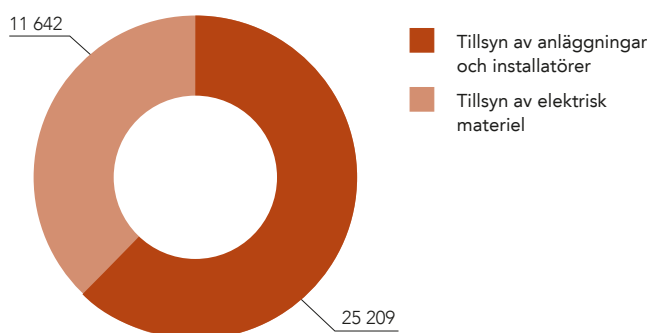
Tillsyn

Inom verksamhetsområdet *Tillsyn* utför Elsäkerhetsverket arbetet uppdelat i verksamhetsgrenarna *Tillsyn av anläggningar och installatörer* samt *Tillsyn av elektrisk materiel*. Enligt Elsäkerhetsverkets instruktion och regleringsbrev ska myndigheten

- svara för att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk materiel samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet
- utöva tillsyn över personer som har behörighet att utföra elinstallationsarbete samt över elektriska starkströmsanläggningar och elektrisk materiel
- följa den internationella utvecklingen och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde
- samverka med berörda myndigheter, organisationer för näringsliv och arbetstagare samt med andra intresseorganisationer

Kostnader fördelade på verksamhetsgrenar (tkr)

Verksamhetsområdets totala kostnader 36 850 tkr.

Verksamhetsgren

Tillsyn av anläggningar och installatörer

Elsäkerhetsverket är tillsynsmyndighet för elektriska anläggningar och personer med behörighet att utföra elinstallationsarbete enligt ellagen samt för utrustning och anordningar enligt lagen om elektromagnetisk kompatibilitet.

Elsäkerhetsverkets prestationer inom verksamhetsgrenen redovisas genom antal tillsynsärenden och rapporter. Ytterligare en prestation är myndighetens årliga elolycksfallsrapport. Aktiviteter inom verksamhetsgrenen redovisas i form av krisberedskapsprojekt och samarbete.

PRESTATION TILLSYNSÄRENDEN ANLÄGGNINGAR OCH INSTALLATÖRER

Prestation tillsynsärenden			
	2015	2014	2013
Avslutade ärenden	665	866	876
Årsarbetskraft	10,25	10,62	9,5
Styckkostnad (tkr)	28,9	23,7	20,1
Total kostnad (tkr)	19 243	20 536	17 582

Under 2015 avslutades 665 tillsynsärenden vilket är en minskning jämfört med 2014 då 866 ärenden avslutades. Minskningen av antalet tillsynsärenden är planerad och beror till stor del av att resurser har omfördelats inom myndigheten bland annat för att kunna prioritera arbetet med elbehörighetsreformen.

Elsäkerhetsverkets tillsyn bedrivs inom områdena elsäkerhet och elektromagnetisk kompatibilitet. Elektromagnetisk kompatibilitet är en utrustnings förmåga att fungera tillfredsställande i sin elektromagnetiska omgivning utan att orsaka oacceptabla elektromagnetiska störningar för annan utrustning. Både på svenska och engelska används förkortningen EMC för elektromagnetisk kompatibilitet. Utrustningar delas in i apparater och fasta installationer. Cirka 100 av de avslutade tillsynsärendena har innehållit tillsyn av elektromagnetiska störningar.

Avslutade ärenden fördelade på tillsynsformer

Tillsynen av elektriska anläggningar och elinstallatörer sker i tre former: lägesbildtillsyn, tematisk tillsyn och indikationsstyrd tillsyn. Mer om de olika tillsynsformerna framgår nedan.

	2015	2014	2013
Lägesbildtillsyn	229	407	388
Tematisk tillsyn	240	245	188
Indikationsstyrd tillsyn	196	214	300
Totalt	665	866	876

LÄGESBILDSTILLSYEN

Lägesbildtillsynen är en tillsynsform som har till syfte att myndigheten ska kunna bilda sig en uppfattning över status (lägesbild) inom elsäkerhet och EMC inom ett visst anläggningsområde. Under 2015 avslutades 229 ärenden inom denna tillsynsform och det är en planerad minskning jämfört med tidigare år. Under 2015 har lägesbildtillsynen bedrivits inom fem områden:

- Elbanedrift (spårvägar och tunnelbana)
- Industrier
- Handel och transport; där inriktningen varit större handelscentra.
- Jordbruk
- Offentlig förvaltning

TEMATISK TILLSYN

Den tematiska tillsynen innebär en riktad tillsyn med ett tydligt definierat tema där syftet är att brister ska uppmärksammas och tydliggöras. Genomgående gäller att den tematiska tillsynen är mer tekniskt djupgående och innefattar ett smalt segment av anläggningstyper eller speciella frågeställningar. Under 2015 har 240 tillsynsärenden avslutats inom den tematiska tillsynen vilket är en liten minskning jämfört med tidigare år då 245 ärenden avslutades. Under 2015 har tematisk tillsyn bedrivits inom fyra områden:

- Vägbelysningsanläggningar
- ABT-boenden (tillfälligt boende för asylsökande)
- Frekvensomriktare – installationer i icke industrimiljö med fokus på både elsäkerhet och EMC.
- Berg- och grustäkter; inriktningen var att titta på krossanläggningar.

INDIKATIONSSTYRD TILLSYN

Den indikationsstyrda tillsynen genomförs då myndigheten får indikation, till exempel genom anmälan av elolycka eller tillbud, och därefter beslutar om att tillsyn ska inledas mot elinstallatör eller anläggningsinnehavare. Elsäkerhetsverket genomför indikationsstyrd tillsyn på ett urval av alla de elolyckor och tillbud som kommer till myndighetens kännedom. 196 stycken tillsynsärenden efter indikation har avslutats under 2015 vilket är en minskning jämfört med föregående år då 214 tillsynsärenden efter indikation avslutades. Minskningen är planerad och i enlighet med myndighetens strategi att arbeta mer riktat inom lägesbilds- respektive den tematiska tillsynen. Majoriteten av tillsynen som genomförs efter indikation omfattar anläggningar inom elnät och elektriska anläggningar. Exempel på tillsynsärenden inom elnät är brister med jordningssystem och kontrollen av dessa.

Antal fattade beslut

Elsäkerhetsverkets beslut inom verksamhetsgrenen Tillsyn av anläggningar och installatörer, är indelade i fyra typer: avstängning av anläggning, förelägganden, beslut utan krav på åtgärd samt avskrivningar

	2015	2014	2013
Avstängning av anläggningar	4	1	1
Antal förelägganden	32	36	78
Antal beslut utan krav på åtgärd	626	800	744
Antal avskrivningar	8	29	54
Totalt	670	866	876

Under 2015 beslutade Elsäkerhetsverket om 32 stycken förelägganden vilket är något färre än under året innan. Fyra anläggningar har stängts under året. Antalet förelägganden 2014 uppgick till 36 stycken.

I en stor del av ärendena som avslutas utan åtgärd har upptäckta brister i samband med tillsyn påtalats och därefter åtgärdats i samband med kommunikering med parten. Därmed kan fler ärenden avslutas utan krav på ytterligare åtgärder. Totalt har det funnits uppmärksammade och påtalade brister som åtgärdats av parten innan ärendet avslutats i 57 procent (357 stycken) av de ärenden som sedan kunnat avslutas utan åtgärd (626 stycken).

Balans tillsynsärenden

	2015	2014	2013
Öppna ärenden vid årets början	135	162	245
Startade ärenden under året	657	855	844
Avslutade ärenden under året	678	882	927
Öppna ärenden vid årets slut	114	135	162

PRESTATION RAPPORTER

Prestation rapporter			
	2015	2014	2013
Antal avslutade rapporter	10	9	9
Årsarbetskraft	0,82	0,71	0,36
Total kostnad (tkr)	1 713	2 100	781

Under 2015 har Elsäkerhetsverket skrivit nio projekt-rapporter samt ett regeringsuppdrag som resulterat i en rapport inom tillsynsområdet.

Några slutsatser från tre av rapporterna sammanfattas nedan. Rapporten från regeringsuppdraget om småskalig solelproduktion redogörs för på sidan 36.

TILLSYN – MINDRE SOLCELLSANLÄGGNINGAR

Projektet har syftat till att kartlägga ellagstiftningens krav vid solcellsanläggningar av mindre storlek och dess utförande och anslutning till starkströmsanläggningen. Slutsatsen är att det behövs ett tydliggörande för innehavare, leverantörer och elinstallatörer av solcellsanläggningar med avseende på regelverkets krav på dokumentation och varselmärkning. Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2008:1-2 behöver förtydligas genom författningskommentarer eller ändring med avseende på mindre med avseende på mindre anläggningar som producerar el. Övervägande bör även göras om det är aktuellt att ställa detaljkrav i föreskrifter för denna typ av elanläggningar. För att underlätta för innehavare av mindre solcellsanläggningar ser Elsäkerhetsverket att det finns ett behov att ta fram informationsmaterial om vad man skall tänka på som innehavare av den här typen av elanläggningar.

TILLSYN – ELNÄTSFÖRETAG

Syftet med tillsynen har varit att ge svar på i vilken grad elnätsföretag, i egenskap av anläggningsinnehavare, åtgärdat fel eller brister som upptäckts vid dennes kontroll. I de fall upptäckta brister kvarstår efter en viss tid ska innehavaren ha gjort en bedömning av om lagstiftningens krav fortfarande uppfylls. Slutsatsen blev att bristerna i huvudsak har varit relaterade till några enskilda starkströmsanläggningar med särskilda omständigheter, varför vidare tillsynsåtgärder inte bedöms erfordras.

TILLSYN – ELPROGRAMMET INOM GYMNASIESKOLAN

Syftet med tillsynsprojektet var att verifiera om de inrapporterade elolyckor och tillbud från gymnasieskolans El- och energiprogram under 2012 och 2013 indikerade att det fanns brister i elsäkerheten. Särskilt allvarligt såg

Elsäkerhetsverket på det förhållandet att elolyckor och tillbud inträffat i de egna utbildningslokalerna. Slutsatsen var att skolan, rektor, etc var medveten om de krav som ellagstiftningen ställer på innehavaren. Vidare kunde rektor och lärare redogöra för hur de hanterar upptäckta brister i fastighetens starkströmsanläggning eller i de egna anordningarna.

PRESTATION ELOLYCKSFALLSRAPPORT

Elsäkerhetsverkets årliga elolycksfallsrapport är en sammanställning av de elolyckor och tillbud som inträffat året innan. Syftet är att informera om elolyckor och att vara en värdeomrätare på hur det samlade elsäkerhetsarbetet utvecklas i Sverige. Rapporten utgör också ett fakta- och diskussionsunderlag i det förebyggande arbetet med elolyckor.

Prestation elolycksfallsrapport			
	2015	2014	2013
Antal	1	1	1
Årsarbetskraft	0,33	0,49	0,93
Total kostnad (tkr)	929	1 173	1 605

Under 2014 omkom fem personer på grund av el. Tre av dessa förolyckades vid spårrområden. Risker är stora att personer omkommer av de skador de får när ström passerar igenom kroppen - så kallad strömgenomgång. Alla fem dödsfall under 2014 orsakades av strömgenomgång.

Det finns ett stort mörkertal kring elolyckor som sker utanför arbetslivet eftersom det inte finns någon plikt att anmäla dessa. En tidigare undersökning visar att det varje år är cirka 1 500 personer som söker akut vård efter att ha råkat ut för en elolycka och att cirka 350 barn skadas varje år på grund av el.

ELOLYCKOR HOS YRKESPERSONER

Statistiken visar att vanliga fel som orsakar elolyckor beror på slarv med riskanalys vid arbete. Bland yrkesverksamma uppstår fortfarande fyra av fem elolyckor i samband med ett felbeteende vid arbete.

Positivt är att ingen yrkesperson förolyckades under 2014 och att sjukdagarna de senaste 15 åren har halverats. Inom kategorin yrkesverksamma sker de flesta elolyckorna inom verksamheterna elnät och elförsörjningsområdet.

Strömgenomgång är alltså den vanligaste typen av elolycka bland de som är yrkesverksamma inom el och hela 86 procent av det totala antalet elolyckor för denna kategori. Ljusbågsolyckor är mindre vanliga.

DÖDSOLYCKOR VID SPÅR OCH JÄRNVÄG

Årets rapport innehåller en temadel där myndigheten belyser Trafikverkets statistik kring elolyckor vid järnväg. Vanligaste orsaken till elolyckor vid järnväg är klättringsolyckor och det typiska offret är unga män mellan 14-30 år. En annan vanlig orsak till elolyckor i samband med järnväg är kopparstölder. Delar av järnvägsanläggningen kan bli spänningsförande när kablar eller jordförbindelser klipps av. Syftet med rapportens tema är att ständigt påminna om livsfaran med att beträda spårrområden.

ELOLYCKOR OCH TILLBUD 2015

Elsäkerhetsverket registrerar löpande elolycksfall och tillbud som kommer till myndighetens kännedom. Nät-företag samt innehavare av spårtrafik och trådbussar är skyldiga att anmäla elolyckor och allvarliga tillbud till Elsäkerhetsverket. För övriga arbetsgivare och privatpersoner är det frivilligt att anmäla en elolycka eller tillbud.

Hittills har 339 elolyckor och 242 tillbud som inträffat under 2015 kommit till myndighetens kännedom. Elsäkerhetsverket kan konstatera att en elolycka med dödlig utgång inträffade under 2015. Elolycksfallsrapporten avseende år 2015 blir klar i maj 2016.

	2015	2014	2013
Elolycksfall	339	341	325
Varav dödsolyckor	1	5	0
Tillbud	242	222	191

AKTIVITET KRISBEREDSKAPSPROJEKT

År 2015 var det femte och avslutande året som Elsäkerhetsverket nyttjat de medel från anslag 2:4 Krisberedskap som erhållits från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Medlen har använts till att delfinansiera ett forskningsprojekt inom Energiforsk (före detta Elforsk). Beviljade medel uppgår totalt till 10 miljoner kronor och disponeras med två miljoner kronor per år till och med år 2015.

Delfinansieringen av det femåriga forsknings- och utvecklingsprogrammet inriktas på användningen av risk- och tillförlitlighetsanalyser för alla elnät om högst 420 kilovolt. Det övergripande målet med ramprogrammet är att utforma och vidareutveckla vetenskapliga metoder som ska vara tillämpliga inom uppbyggnadsplanering, nätförnyelse, driftplanering och underhåll. Medel från ett antal elnätsföretag samt offentliga medel från anslag 2:4 Krisberedskap finansierar ramprogrammets olika forsknings- och utvecklingsprojekt.

Programmet i sin nuvarande form har avslutats och forskarna har inom programmet under 2015 fortsatt upp-

byggnaden av kompetensen inom riskanalys bland annat vid Kungliga Tekniska Högskolan (KTH). Den grupp av forskare och lärare som nu finns på KTH är en garant för fortsatt utveckling inom området. Utbildningen av blivande ingenjörer förstärks samtidigt inom området risk- och tillförlitlighetsanalys. Metodutveckling för att systematiskt hantera risker i elnätverksamheten som bland annat är hänförliga till kontrollutrustningsamt övervakning och styrning av processer har behandlats.

Resultaten från programmets projekt har dokumenterats genom rapporter och artiklar som finns tillgängliga på www.energiforsk.se. Under våren 2015 presenterades flera av projekten vid seminarier anordnade av Power Circle och Svensk Energi. Det har genomförts en utvärdering av programmet som finns dokumenterat i Elforsk – rapporten 14:59. I rapporten finns en kort beskrivning av alla genomförda projekt och förslag till fortsatt arbete. Det planeras för en fortsättning av programmet efter 2015.

AKTIVITET SAMARBETE

Inom verksamhetsgrenen Tillsyn av anläggningar och installatörer samarbetar Elsäkerhetsverket med olika myndigheter, samrådsgrupper och branschorganisationer. Samverkan under 2015 har skett med bland andra Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) avseende elolycksfallsutredningar samt Post- och telestyrelsen (PTS) avseende EMC-frågor.

VERKSAMHETSGRENS KOSTNADER

Kostnader för prestationer och aktiviteter

	2015	2014	2013
Tillsynsärenden	19 243	20 536	17 582
Rapporter	1 713	2 100	781
Elolycksfallsrapporten	929	1 173	1 605
Krisberedskapsprojekt	2 000	2 000	2 000
Fysisk leveranssäkerhet	0	74	57
Samarbete	1 559	1 457	1 144
Total kostnad * (tkr)	25 444	27 340	23 169

* I totalkostnaden ingår kostnader för så kallade enskilda prestationer som uppdragets tidigare år (822 tkr) samt kostnader för ej färdigställda prestationer som har förts över till kommande år (587 tkr). Mer om principerna för kostnadsfördelning framgår på sidan 8.

Den sammanlagda kostnaden för de prestationer och aktiviteter som genomförts inom verksamhetsgrenen anläggningar och installatörer under 2015 uppgick till 25 444 tkr. Det är en minskning jämfört med 2014 års totala kostnad som uppgick till 27 340 tkr. Minskningen förklaras främst av att Elsäkerhetsverket prioriterat arbete med behörighetsreformen samt att resurser lagts på verksamhets- och metodutveckling under året.

ANALYS AV RESULTAT

Tillsyn av anläggningar och installatörer är resursmässigt Elsäkerhetsverkets största verksamhetsgren. Den tillsyn som genomförs ger myndigheten en bred inblick i den elsäkerhetsmässiga statusen i samhället. Verksamheter besöks och brister åtgärdas efter tillsyn och en värdefull dialog med anläggningsinnehavare och installatörer har resulterat i en ökad medvetenhet och kunskap om elsäkerhet och EMC. Tillsynen ligger också till grund för fortsatta åtgärder av olika slag.

Ett av Elsäkerhetsverkets många arbetsområden är kartläggning av elolyckor, ett arbete som är prioriterat inom myndigheten. Analys av olyckor bidrar med underlag till kunskapsuppbyggnad, informationsinsatser och andra åtgärder. Elolyckor med dödlig utgång har de senaste åren pendlat mellan noll till fem personer. Elsäkerhetsverkets statistik för 2015 visar att en person avled till följd av elolyckor.

Verksamhetsgren

Tillsyn av elektrisk materiel

Elsäkerhetsverkets tillsyn inom verksamhetsgrenen Tillsyn av elektrisk materiel utgörs av marknadskontroll.

Marknadskontrollen görs i syfte att kontrollera att produkter på marknaden uppfyller kraven avseende elsäkerhet och elektromagnetisk kompatibilitet (EMC). I de fall en produkt inte uppfyller kraven men ändå når marknaden, är målet att åtgärder ska vidtas för att begränsa riskerna med denna produkt.

Erfarenheterna från marknadskontroll av produkter ligger till grund för föreskrifts- och standardiseringsarbetet.

TILLSYN AV ELSÄKERHET OCH EMC

Elsäkerhetsverket är ansvarig myndighet för tillsyn avseende elektriska produkters elsäkerhet och EMC. EMC är en utrustnings förmåga att fungera tillfredsställande i sin elektromagnetiska omgivning utan att orsaka oacceptabla elektromagnetiska störningar för annan utrustning. Tillsynen bedrivs i huvudsak genom marknadskontroll på produkter som omfattas av fem EU-direktiv:

- direktivet för elektriska produkter inom vissa spänningsgränser, LVD (2006/95/EG)
- direktivet för elektromagnetisk kompatibilitet, EMC (2004/108/EG)
- direktivet för elektrisk utrustning för användning i explosionsfarliga omgivningar, ATEX (94/9/EG)
- direktivet för leksakers säkerhet, bilaga elektriska leksaker, TSD (2009/48/EC)
- direktivet om allmän produktsäkerhet, GPSD (2001/95/EG).

Elsäkerhetsverkets prestationer inom verksamhetsgrenen redovisas genom antal tillsynsärenden och rapporter. Aktiviteter inom verksamhetsgrenen redovisas i form av samarbete.

PRESTATION TILLSYN ELEKTRISK MATERIEL

Prestation Tillsyn elektrisk materiel			
	2015	2014	2013
Antal avslutade ärenden	421	443	394
Årsarbetskraft	2,78	3,19	3,13
Styckkostnad (i tkr)	23,6	22,3	28,1
Total kostnad (tkr)	11 642	9 883	10 789

Under 2015 avslutades 421 marknadskontrollärenden vilket är något färre jämfört med det senaste åren. Ett delmål under året var att avsluta 325 marknadskontrollärenden efter eget inköp av produkter och detta mål uppnåddes. Under 2015 avslutades 325 marknadskontrollärenden där Elsäkerhetsverket gjort inköp av produkt för vidare testning. Marknadskontroll har därutöver genomförts på produkter som Elsäkerhetsverket erhållit på annat sätt än genom eget inköp. Exempelvis samarbetar Elsäkerhetsverket med Tullverket samt Energimyndigheten och har bedrivit marknadskontroll på produkter via dem.

Avslutade ärenden fördelade på tillsynsmetoder

	2015	2014	2013
Kontroll genom provning	380	373	367
Kontroll av dokumentation	12	17	27
Uppföljning av anmälningar om farlig produkt enl. produktsäkerhetslagen § 23	29	53	0
Totalt	421	443	394

Under 2015 genomfördes 380 kontroller av produkter genom provning. Produktbeskrivningar och annan dokumentation för de produkter som skickas till provning kontrolleras i stort sett alltid. Elsäkerhetsverkets inspektörer besöker återförsäljare och tillverkare för att kontrollera och, vid behov, köpa in produkter för närmare granskning. Direkt på plats görs en okulär kontroll av produkten, och i de fall det finns misstanke om bristande överensstämmelse med regelverket för säkerhets- och skyddskrav, köper inspektören produkten för att sedan skicka den på provning. Marknadskontrollen omfattar inte bara produkten i sig utan också CE-märkning och dokumentation. Marknadskontroll sker också genom inköp via internet.

Testerna utförs av oberoende testlaboratorier. Ett fåtal produkter har sådana uppenbara fel att inspektörerna kan fatta beslut utan provning. Endast kontroll av dokumentation genomfördes för 12 produkter.

I 23 § produktsäkerhetslagen framgår att näringsidkare ska underrätta Elsäkerhetsverket om denne får kännedom om att en elektrisk produkt som de tillhandahåller, eller tillhandahållit, är farlig. Uppgifter ska visa de åtgärder som har vidtagits för att förebygga skadefall. Elsäkerhetsverket har avslutat 29 uppföljningar av sådana underrättelser under 2015. Eftersom denna typ av underrättelser oftast handlar om farliga produkter så följs anmälningarna upp och räknas som marknadskontroll.

ANMÄLNINGAR OM FARLIG/STÖRANDE PRODUKT

Elsäkerhetsverket får in tillbudsanmälningar samt anmälningar om farlig/störande produkt från allmänheten via myndighetens webbplats eller via andra myndigheter. Antalet anmälningar under 2015 har ökat och Elsäkerhetsverket fick in totalt 336 anmälningar jämfört med 233 stycken året innan. Anmälningarna som Elsäkerhetsverket får in kan vara en hjälp vid urvalet av produkter som marknadskontrolleras.

Antal avslutade tillsynsärenden fördelade på produktgrupper

	2015	2014	2013
Belysning	160	162	154
Installationsmateriel	20	26	28
Bruksföremål	129	115	106
Hemelektronik/IT	61	42	49
Strömförsörjning och regelutrustning	31	64	44
Övrigt	20	34	13
Totalt	421	443	394

De produkter som Elsäkerhetsverket väljer att genomföra marknadskontroll på kategoriseras i olika produktgrupper av inspektörerna. Produktgrupperna framgår i tabellen ovan. Belysningsprodukter samt bruksföremål tillhör de största produktgrupperna.

De beslut som Elsäkerhetsverket fattar i marknadskontrollen är försäljningsförbud, avslut med anmärkning eller avslut utan anmärkning. Försäljningsförbud innebär att den som beslutet riktas mot inte längre får sälja produkten. Det kan också innebära återtagande från återförsäljare. Vid allvariga fel måste produkten även återtas från slutanvändare.

Avslutade marknadskontrollärenden fördelade på beslut

	2015	2014	2013
Avslut utan anmärkning/åtgärd	165	181	135
Avslut med anmärkning	154	161	154
Försäljningsförbud	70	65	58
Försäljningsförbud med återtagande från återförsäljare	19	20	17
Försäljningsförbud med återtagande från slutanvändare	13	14	30
Föreläggande	0	2	0
Totalt	421	443	394

Under 2015 fattades 70 beslut om försäljningsförbud och 19 försäljningsförbud med beslut om återtagande från återförsäljare. Försäljningsförbud med beslut om återtagande från slutanvändare uppgick till 13 stycken under 2015.

Utöver försäljningsförbuden fattades 154 beslut om avslut med anmärkning. Det innebär att endast 165 stycken, det vill säga 39 procent, av produkterna som Elsäkerhetsverket marknadskontrollerade 2015 var fria från anmärkning.

Flest förbud har beslutats för produktgrupperna belysning, bruksföremål och strömförsörjningsmateriel.

UPPFÖLJNING MARKNADSKONTROLL

Elsäkerhetsverket gör marknadskontroll av produkter hos aktörer i syfte att få bort farliga produkter från marknaden. För att uppnå det spelar genomslaget i medierna stor roll. Urvalet av produkter sker utifrån erfarenheter från Elsäkerhetsverkets tidigare marknadskontroll och omvärldsbevakning. Utredning av frågor och anmälningar från aktörer och slutanvändare samt samverkan med andra organisationer och myndigheter i Sverige och inom EU-gemenskapen är också viktig. Elsäkerhetsverket bedömer att aktörernas efterlevnad av försäljningsförbuden i de flesta fall är tillfredsställande.

PRODUKTOMRÅDEN MED SÄRSKILT FOKUS

Den 1 november 2015 började nya regler för stickproppar och uttag att gälla (se mer om föreskriftsarbetet under verksamhetsgren Normgivning). Den nya föreskriften ger tydligare regler om vilka stickproppar och uttag som får tillhandahållas i Sverige och hänvisar till svensk standard. Det har tillkommit en europeisk stickpropp för lampor och inom de närmaste åren kommer den att ersätta den svenska lampstickproppen och förhoppningsvis bidrar det till att fler lampor i framtiden har stickpropp. Den nya föreskriften ger också tydliga besked om stickproppar som sitter på till exempel vitvaror.

NYA RUTINER FÖR HANTERING AV ANMÄLNINGAR

Anmälningar enligt kraven i § 23 Produktsäkerhetslagen, som aktörerna själva gör när de har fått kännedom om att en elektrisk produkt är farlig, har ökat under senare år. En bidragande orsak bedömer vi är ökad kunskap hos aktörerna hur man ska agera och att det blivit enklare att hitta information på på elsäkerhetsverkets webbplats om hur man gör. Elsäkerhetsverket ser också flitigare användning av det EU gemensamma systemet Business Application, som kan användas för anmälningar av farlig produkt till EU myndigheter när produkten sålts i flera länder.

För att på ett effektivare sätt kunna hantera anmälningarna har Elsäkerhetsverket omarbetat och förbättrat sina rutiner. Handläggare har fått bättre verktyg för att välja olika alternativ beroende på hur aktörens åtgärder för att skydda från skada ser ut.

VÄGBELYSNING

De äldre varianterna av vägbelysningsarmaturer uppfyller inte EU-kommissionens energieffektiviseringskrav och ska därför fasas ut från och med april 2015. Armaturer med LED-teknik ersätter dessa i betydande omfattning de närmaste åren. Elsäkerhetsverket har under året gjort marknadskontroll på sju förekommande varianter av armaturer för vägbelysning. Av dessa visade samtliga på brister beträffande elsäkerhet, varav fyra av dessa var av allvarligare art. I ett fall har beslutats om försäljningsförbud. Utfallet är inte tillfredsställande ur elsäkerhetssynpunkt.

ANTALET STARTADE OCH AVSLUTADE TILLSYNSÄRENDEN

Antalet öppna ärenden vid årets slut har minskat till 68 öppna ärenden jämfört med 139 öppna vid föregående årsskifte.

Balans marknadskontrollärenden

	2015	2014	2013
Öppna ärenden vid årets början	139	156	103
Startade ärenden under året	358	431	440
Avslutade ärenden under året	429	448	394
Öppna ärenden vid årets slut	68	139	148

PRESTATION RAPPORTER

Elsäkerhetsverket har inom verksamhetsgrenen deltagit i projekt av såväl nationell som internationell karaktär. Projekten sammanställs i rapporter. Flera av rapporterna som beskrivs under rubriken samarbete har främst skrivits av den projektledande organisationen och räknas därmed inte som en prestation hos Elsäkerhetsverket. Under 2015 har inte Elsäkerhetsverket skrivit någon egen rapport som berör tillsyn av elektrisk materiel.

AKTIVITET SAMARBETE

Elsäkerhetsverket har inom verksamhetsgrenen samverkat med olika myndigheter och branschorganisationer. Elsäkerhetsverkets nationella och internationella samarbeten beskrivs nedan.

NATIONELLA SAMARBETEN

Elsäkerhetsverket har deltagit i Marknadskontrollrådet och Kommerskollegiums kontaktgrupp för tekniska regler och handelshinder, där marknadskontrollerande myndigheter delar erfarenheter beträffande arbetssätt, metoder och synsätt.

REGIONALA INFORMATIONSÖTEN

Elsäkerhetsverket har även 2015 i samarbete med Energi-myndigheten genomfört ett regionalt möte, denna gång i Jönköping. Syftet var att nå framförallt mindre aktörer och ge grundläggande kunskaper om produktlagstiftning och nyheter inom myndigheterna. Utvärderingen visar att deltagarna uppskattar att få träffa myndigheterna i mindre grupp, ta del av information, samt få möjlighet att ställa frågor.

INTERNATIONELLA SAMARBETEN

Efter något års uppehåll deltar Elsäkerhetsverket åter tillsammans med totalt 14 länder i ett internationellt projekt. Projektet arbetar med rutiner för genomförande av riskanalys inför marknadskontroll.

Varje år så anordnar projektet ett seminarium om riskanalys i Bryssel och detta hölls i november 2015. Riskanalyserna gäller horisontellt det vill säga de är inte specifikt ämnade för en viss produktgrupp och därmed kan alla medlemsländer använda sig av projektets resultat.

JOINT ACTION PROJEKT LED- OCH LÅGENERGILAMPOR CFL
Elsäkerhetsverket deltar tillsammans med 10 andra länder i ett projekt för att få en lägesbild över elsäkerheten hos LED- och lågenergilampor. Planen är att testa närmare 100 lampor från den europeiska marknaden. Projektet finansieras till stor del av EU-kommissionen. Tester upphandlas gemensamt och betalas av EU-kommissionen i sin helhet. Projektet startade under 2015 och kommer att pågå i två år.

Bakgrunden till projektet är att tidigare undersökningar i Europa påvisat stora brister på just LED- och lågenergilampor. Bland annat så har ett tidigare samarbetsprojekt som Elsäkerhetsverket deltagit i, visat att 86 procent av de kontrollerade lamporna inte höll måttet. En senare undersökning från England har visat att 64 procent av de undersökta lamporna inte klarade kraven. Samtidigt är dessa typer av lampor viktiga för Europa då det finns tydliga mål att minska miljöpåverkan och reducera energiåtgång.

VERKSAMHETENSGRENENS KOSTNADER

Kostnader för prestationer och aktiviteter			
	2015	2014	2013
Tillsyn	9 953	9 883	10 789
Rapporter	0	33	84
Samarbete	1 689	2 696	2 212
Total kostnad (tkr)	11 642	12 612	13 084

Den totala kostnaden för verksamhetsgrenens prestationer och aktiviteter under 2015 uppgick till 11 642 tkr. Det är en liten minskning jämfört med året innan då kostnaden låg på 12 612 tkr.

ANALYS AV RESULTAT

Elsäkerhetsverkets uppsatta mål inom marknadskontrollen har uppfyllts väl under 2015. Året har präglats av deltagande i föreskriftsarbete vid införlivande av de nya direktiven. Marknadskontrollen har inriktats mot urval av olika typer av elektriska produkter. Urval har gjorts utifrån erfarenheter från omvärldsbevakning, indikation i samband med utredning av tillbud, brandrapporter eller produktanmälningar.

Elsäkerhetsverket har riktat olika krav på åtgärder till marknadsaktörer. Syftet är att skydda användare och egendom från skador och att få bort farliga produkter från marknaden. Insatser har gjorts för att informera aktörer och allmänhet om elsäkerhet, elektromagnetisk kompatibilitet och farliga produkter.

Elsäkerhetsverket har tagit del av anmälningar enligt produktsäkerhetslagen och bevakat aktörernas åtgärder när det gäller farliga produkter som redan är tillhållna på marknaden. Denna tillsyn syftar till att anmälda åtgärder ska ge slutanvändare tillräcklig säkerhet och skydd samt effektiv information vid återkallelse.

Bedömning är att elektriska produkter på marknaden till övervägande delen är säkra och ger tillräckligt skydd mot EMC. Nya produkter och ny teknik innebär ständigt nya risker både när det gäller elsäkerhet och EMC.

Oerfarna aktörer på marknaden och den växande nät handeln medför fortsatt stort behov av marknadskontroll och samarbete med tullen. Behovet är stort av att ge lättillgänglig och tydlig information till aktörer och allmänhet. De nya föreskrifterna som införlivar de nya direktiven kommer att innebära en skärpning i tillsynen när det gäller brister i de administrativa kraven för elektriska produkter och förbättrad spårbarhet vid utredning. Information till aktörer och berörda prioriteras även framåt.

Några produktområden sticker ut från årets marknadskontroll. Elsäkerhet hos armaturer för gatubelysning behöver förbättras och ljuskällor med LED likaså. Aktörerna måste bli bättre på att kontrollera tillverkningen av kompakta batteriladdare som ofta har brister både när det gäller elsäkerhet och skydd för EMC. En utmaning framåt vid marknadskontroll är därför ny teknik för belysning och teknik vid laddning av batterier och bilar. Vi kommer också att göra insatser för lägesavstämning inom området elektriska produkter som används i explosionsfarliga miljöer samt öka kunskapen om bränder orsakade av produkter.

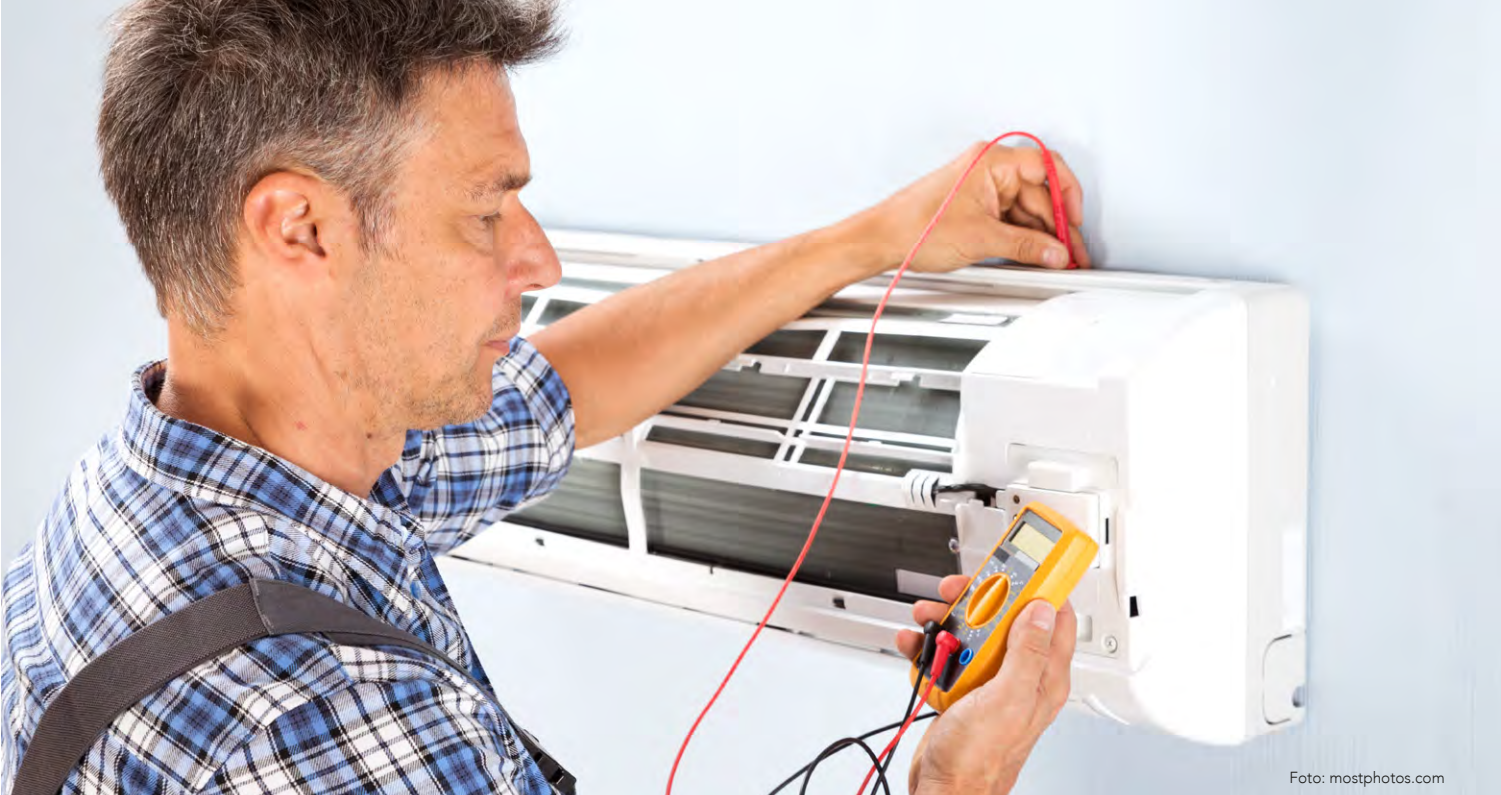

Foto: mostphotos.com

23

Behörighet och tillstånd

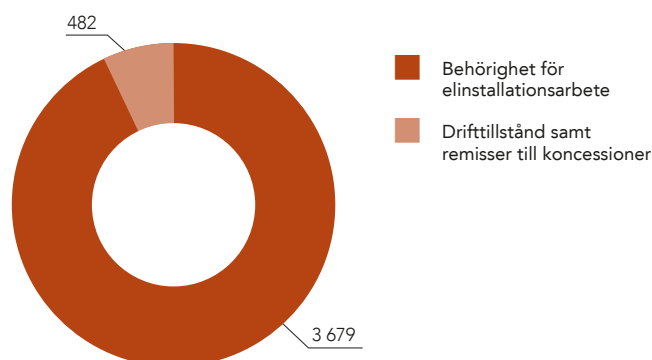
Verksamhetsområdet *Behörighet och tillstånd* är uppdelat i två verksamhetsgrenar: *Drifttillstånd samt remisser till koncessioner* och *Behörighet för elinstallationsarbete*.

Enligt myndighetens instruktion, elinstallatörsförordningen (1990:806) och starkströmsförordningen (2009:22) ska Elsäkerhetsverket

- meddela behörighet att utföra elinstallationsarbete, med stöd av bestämmelser i lag eller annan författning
- följa den internationella utvecklingen och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde
- samverka med berörda myndigheter, med organisationer för näringsliv och arbetstagare samt med andra intresseorganisationer
- ta emot och handlägga anmälningar från dem som avser att ta i bruk en kontaktledning för järnvägs-, spårvägs-, tunnelbane- eller trådbussdrift samt ansökningar om drifttillstånd för vissa kraftledningar.

Kostnader fördelade på verksamhetsgrenar (tkr)

Verksamhetsområdets totala kostnader 4 161 tkr.

Verksamhetsgren

Drifttillstånd samt remisser till koncessioner

Elsäkerhetsverket handlägger ansökningar om drifttillstånd samt anmälningar om ibruktagande av kontaktledning. Elsäkerhetsverket svarar också på remisser om ledningskoncessioner. Verksamhetsgrenens prestationer redovisas i antal avslutade ansökningar om drifttillstånd. Inom verksamhetsgrenen handläggs ansökningar om drifttillstånd, anmälningar om kontaktledningar samt remisser om ledningskoncessioner.

PRESTATION ANSÖKNINGAR OM DRIFTTILLSTÅND

Prestation ansökningar om drifttillstånd			
	2015	2014	2013
Antal avslutade ärenden	19	27	13
Årsarbetskraft	0,15	0,16	0,16
Total kostnad (tkr)	204	198	78

ANSÖKAN OM DRIFTTILLSTÅND

Drifttillstånd är ett tillstånd som ledningsinnehavare enligt krav i starkströmsförordningen (2009:22) måste ha för att ta i drift en högspänningsledning. Anläggningar som omfattas av kravet är högspänningsanläggningar, som ingår i en direktjordad anläggning där det vid ett enfasigt fel kan uppkomma jordslutningsström med större styrka än 500 ampere. En sådan anläggning får inte tas i bruk innan Elsäkerhetsverket gett tillstånd till det (drifttillstånd). Ett drifttillstånd får meddelas endast om anläggningen ger betryggande säkerhet mot person- eller sakskada.

Under 2015 har Elsäkerhetsverket avslutat 19 ärenden om ansökningar om drifttillstånd. Det är en minskning jämfört med 2014 då 27 ärenden avslutades. Antalet ansökningar är helt beroende av i vilken omfattning anläggningsinnehavaren investerar i ombyggnad eller utbyggnad av nya högspänningsledningar och stationer, och är inget som myndigheten kan påverka.

ANMÄLAN OM IBRUKTAGNING AV KONTAKTLEDNING

Innehavare av järnvägs-, spårvägs-, tunnelbane- eller trådbusstrafik, ska anmäla till Elsäkerhetsverket att de tänker ta en kontaktledning i bruk. Detta regleras i starkströmsförordningen (2009:22). Antalet anmälningar 2015 var 11 stycken. Det är en liten minskning jämfört med föregående år då antalet anmälningar var 16 stycken. Antalet anmälningar som kommer in beror på i vilken omfattning utbyggnad av infrastruktur sker och är inget som myndigheten kan påverka.

REMISSER OM LEDNINGSKONCESSIONER

Inom verksamhetsgrenen svarar Elsäkerhetsverket på remisser om koncessioner från främst Energimarknadsinspektionen. När ett elnätsföretag ansöker om en så kallad områdes- eller ledningskoncession hos Energimarknadsinspektionen, så får Elsäkerhetsverket den på remiss för att ge synpunkter. Under 2015 hanterades 87 stycken remisser som innehöll ansökan om ny koncession eller förlängning av befintlig koncession. Det är en minskning jämfört med föregående år då totalt 107 remisser besvarades.

VERKSAMHETSGRENENS KOSTNADER

Den totala kostnaden för hela verksamhetsgrenen Drifttillstånd samt remisser till koncessioner uppgick till 482 tkr under 2015 vilket kan jämföras med 2014 då kostnaderna uppgick till 341 tkr.

Antalet ansökningar om drifttillstånd, antalet anmälningar om ibruktagande av kontaktledning samt antalet remisser om ledningskoncessioner påverkas som tidigare nämnts av i vilken omfattning utbyggnad av infrastrukturen sker.

ANALYS AV RESULTAT

Verksamhetsgrenens mål är effektiv handläggning av inkommande ansökningar om drifttillstånd. Vissa byggprojekt av större dignitet där högspänningsledningar byggs kan pågå över längre tid. Där pågår en dialog med ledningsinnehavaren under projektets gång.

Ansökningar om drifttillstånd hanteras till stor del via Elsäkerhetsverkets e-tjänst på myndighetens webbplats.

Verksamhetsgren

Behörighet för elinstallationsarbete

Elsäkerhetsverkets huvudsakliga uppdrag inom verksamhetsgrenen behörighet för elinstallationsarbete är att, efter ansökan, pröva om behörighet att utföra elinstallationsarbete ska beviljas. Myndigheten får även återkalla eller inskränka ett beslut om behörighet eller tilldela elinstallatören varning. En viktig uppgift är också att samverka med myndigheter och andra intressenter inom behörighetsområdet.

Prestationer inom verksamhetsgrenen redovisas som antal avslutade ärenden om behörighetsansökningar och antal rapporter. Aktiviteter redovisas i form av samarbete med andra aktörer.

Prestation behörighetsansökningar

	2015	2014	2013
Antal avslutade ärenden	1 304	2 007	1 804
Årsarbetskraft	1,61	1,87	1,97
Styckkostnad	1,7	1,2	1,1
Total kostnad (tkr)	2 249	2 393	2 045

Antalet avslutade ansökningar om behörighet år 2015 uppgick till 1304 stycken. Jämfört med de två senaste åren har antalet avslutade ärenden i hög grad minskat. Elsäkerhetsverket har fått in betydligt färre ansökningar om behörighet under 2015 jämfört med tidigare år. Den främsta orsaken till det är att Elsäkerhetsverket under 2015 beslutade att ta bort kravet på förlängning av behörigheter. Under 2014 uppgick antalet avslutade förlängningsansökningar till 528 stycken.

Tidigare har en behörighet haft ett bestämt giltighetsdatum och den har kunnat förlängas enligt gällande regler. Ändringen innebär nu att de som har en giltig behörighet den 31 december 2015 istället kommer att ha en behörighet som gäller tills vidare och de behöver därmed inte ansöka om förlängning. Vidare ser Elsäkerhetsverket också en fortsatt verkan av den tidigare införda ansökningsavgiften. Att betala en ansökningsavgift är en bidragande orsak till att färre ansöker om behörighet.

Beslut fördelade på beviljanden och avslag

	2015	2014	2013
Antal beviljade behörighetsansökningar	1 024	1 517	1 186
Antal avslag	236	453	596
Procent avslag	18	23	33

Andelen behörighetsansökningar som fått avslag uppgick under år 2015 till 18 procent, vilket är en minskning jämfört med år 2014. Orsakerna till beslut om avslag är främst att utbildningen är otillräcklig eller att praktiken inte omfattar vad som krävs för den sökta behörigheten.

Elsäkerhetsverkets föreskrift (ELSÄK-FS 2013:1) innebär till skillnad från tidigare, att det är tillåtet tillgodoräkna sig viss praktik som utförts på anordningar som till exempel maskiner. Likaså kan hälften av praktiktiden, efter bedömning av Elsäkerhetsverket i varje enskilt fall, ha genomförts i annat EES-land. De effekter av införandet som vi såg redan förra året, fortsatte år 2015, vilket är en anledning till att antalet avslag av behörighetsansökningar återigen minskat. Elsäkerhetsverket bedömer att ELSÄK-FS 2013:1, har bidragit till att fler ansökningar uppfyller kraven för att beviljas behörighet.

Elsäkerhetsverket bedömer också att en ökning av kontakt från personer som planerar att ansöka om behörighet skett. Dessa personer söker information om huruvida deras kvalifikationer avseende utbildning och praktik uppfyller de ställda kraven, innan de sänder sin ansökan till myndigheten. Även detta är en påverkande faktor till färre avslag.

Balans behörighetsansökningar

	2015	2014	2013
Öppna ärenden vid årets början	78	289	232
Startade ärenden under året	1 331	1 814	1 869
Avslutade ärenden under året	1 337	2 025	1 804
Öppna ärenden vid årets slut	72	78	297

Antalet öppna behörighetsansökningar vid utgången av 2015 uppgick till 72 stycken. Det är ungefär samma nivå som året innan då 78 stycken behörighetsansökningar var öppna.

PRESTATION RAPPORTER

Elsäkerhetsverket har inom behörighetsområdet arbetat med ett projekt som utmynnat i en rapport. Projektet redogörs för nedan.

Prestation rapporter och promemorior			
	2015	2014	2013
Antal avslutade rapporter	1	2	1
Årsarbetskraft	0,33	0,41	0,44
Total kostnad (tkr)	570	709	1 210

NATIONELLT LIKVÄRDIG UTBILDNING

Under 2015 har Elsäkerhetsverket lämnat in en ansökan till Myndigheten för yrkeshögskolan avseende en föreskrift för nationellt likvärdigt innehåll i vissa utbildningar. Syftet är att en utbildning, som senare ska kunna ligga till grund för en ansökan om behörighet, ska omfattas av tillsyn från någon myndighet. Om en föreskrift om nationellt likvärdig utbildning beslutas, kan Elsäkerhetsverket i sin tur ändra gällande behörighetsföreskrifter, så att endast utbildningar som omfattas av någon myndighetstillsyn leder till behörighet. En sådan tillsyn är inte bara en viktig del för elsäkerheten utan skulle också stärka den enskilde studentens rättssäkerhet, då det blir tydligt vilka utbildningar som uppfyller kraven för ansökan om behörighet.

AKTIVITET SAMARBETE

Informationsspridning om behörighetsfrågor är en del i Elsäkerhetsverkets kommunikationsstrategi. Elsäkerhetsverket har under 2015 arbetat vidare med att öka samarbetet med målgruppen elinstallatörer. Behovet av information är fortsatt stort och under året skickades två nyhetsbrev till landets elinstallatörer (se mer under Verksamhetsgren Information). Med detta vill Elsäkerhetsverket öka kommunikationen och samarbetet med målgruppen samt öka kunskapen och medvetenheten om gällande regler men också informera om kommande förändringar. Nyhetsbrevet har fått ett stort gensvar och många har hört av sig till Elsäkerhetsverket för vidare dialog. I samband med att beslut fattades om att göra en regeländring avseende en behörighets giltighetstid, gjordes ett utskick till de 1098 elinstallatörer vars behörigheter i annat fall skulle ha gått ut 2015-12-31. Detta utskick gjordes via brev och innehöll information om regeländringen i sak samt hur elinstallatörerna vidare ska kunna styrka sin behörighets giltighet.

Elsäkerhetsverket har under 2015 haft ett fortsatt samarbete med Skolverkets nationella programråd för El- och energiprogrammet, där myndigheten har en ledamot.

Programrådet diskuterar framför allt gymnasial yrkesutbildning och behoven på arbetsmarknaden. Elsäkerhetsverket samarbetar också med Myndigheten för yrkeshögskolan.

Samarbete avseende yrkeskvalifikationer inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) fortsätter. Elsäkerhetsverket har en representant i referensgruppen för genomförandet av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet. Vidare pågår samarbete med Kommerskollegium som bland annat är systemägare av Informationssystem för den inre marknaden (IMI), vilket används för verifiering av yrkeskvalifikationer inom EES. Elsäkerhetsverket har under 2015 också utökat sitt samarbete med andra EES-länder, för att få ta del av ytterligare information om hur dessa länders system avseende elinstallatörsyrket är uppbyggda. Vidare fortsätter även samarbetet inom Nordiska Kommittén för Samordning av elektriska Säkerhetsfrågor (NSS) inom vilket Elsäkerhetsverket deltog i ett huvudkommittémöte där det bland annat behörighetssystem diskuterades.

Fortsatt samarbete med flera myndigheter samt branschorganisationer har pågått under 2015 och då framför allt inom ramen för elbehörighetsreformen som redogörs för nedan.

ELBEHÖRIGHETSREFORMEN

Under hösten 2015 fick Elsäkerhetsverket besked om att regeringens budget för 2016 innehåller en anslagsökning under fyra år för att genomföra behörighetsreformen. Elbehörighetsreformens syfte är att implementera ny lagstiftning kring kompetenssäkring vid elinstallationsarbete. Det innebär bland annat utfärdande av föreskrifter, uppbyggnad av register och rutiner, utveckling av tillsynsformer samt informationsspridning till berörda målgrupper för att reformen ska fungera som avsett i ett långsiktigt perspektiv. Som ett led i detta har Elsäkerhetsverket arbetat med planering och utformning av det projekt som ska bedriva reformarbetet. Elsäkerhetsverket har också genomfört rekrytering till ett flertal olika tjänster i myndigheten.

En extern referensgrupp bildades under 2015. Referensgruppen består av representanter från olika branschorganisationer, myndigheter och andra organisationer. Det är viktigt att de får insyn i Elsäkerhetsverkets arbete och så tidigt som möjligt får möjlighet att lämna synpunkter i processen, då det är många som både direkt och indirekt kommer att beröras av de nya reglerna. På detta sätt kan vi tillsammans arbeta fram ändamålsenliga regelverk, informationsinsatser och övriga funktioner. Elsäkerhetsverket avser att hålla löpande avstämningsmöten med den externa referensgruppen.

VERKSAMHETSGRENENS KOSTNADER

Kostnader för prestationer och aktiviteter (tkr)

	2015	2014	2013
Behörighetsansökningar	2 249	2 393	2 045
Rapporter	570	709	1 210
Samarbete	122	192	244
Elbehörighetsreformen	738	0	0
Total kostnad (tkr)	3 679	3 294	3 500

Kostnaderna förknippade med verksamhetsgren behörighet för elinstallationsarbete har ökat jämfört med föregående år. 2015 uppgick kostnaderna till 3 679 tkr jämfört med 2014 då kostnaderna uppgick till 3 294 tkr. Förändringen mellan åren beror till största delen av att arbetet med Elbehörighetsreformen har intensifierats under 2015.

ANALYS AV RESULTAT

Antalet inkomna ansökningar om behörighet har minskat markant under 2015 och den främsta orsaken till det är att kravet på förlängning av behörighet togs bort. Detta har haft en positiv inverkan på handläggningstiderna för en ansökan om behörighet, som under 2015 hade en genomsnittlig handläggningstid på 24 dagar.

I och med att kravet på förlängning av behörighet togs bort genomförde Elsäkerhetsverket ett utskick till de 1098 stycken elinstallatörer vars behörighet enligt tidigare beslut skulle ha gått ut 2015-12-31.

Kommunikation med elinstallatörer, bland annat genom utskick av nyhetsbrev är ett fortsatt prioriterat område. Antalet anmälda e-postadresser till våra elinstallatörer ökar, vilket resulterar i att fler tar del av våra nyheter.

Elsäkerhetsverket har under 2015 samarbetat med andra EES-länder och har genom det fått ta del av information om hur dessa länders system avseende elinstallatörsyrket är uppbyggda. Elsäkerhetsverket har som ett led av detta fått möjlighet att skapa en kunskapsbank, vilken fungerar som ett stödverktyg för att höja kvaliteten avseende bedömningar av ansökningar enligt yrkeskvalifikationsdirektivet.

En annan kvalitetshöjande åtgärd är den ansökan om föreskrift för nationellt likvärdigt innehåll som Elsäkerhetsverket lämnat in till Myndigheten för yrkeshögskolan.

Med ansökan är Elsäkerhetsverket ett steg närmare sitt mål, att utbildningar som studenter går för att uppfylla det teoretiska kravet för en allmän behörighet som elinstallatör, ska stå under tillsyn. En sådan tillsyn är inte bara en viktig del för elsäkerheten utan skulle också stärka den enskilde studentens rättssäkerhet.

PRIVATPERSONER

Konsument, husägare, barnfamilj...

ANDRA AKTÖRER

Elinstallatör, Beredningen...

SÄKLA

Statens beredning för teknisk säkerhet...

SVS

Statens vetenskapliga och tekniska...

Information

Elsäkerhetsverket har ett proaktivt förhållningssätt när det gäller att kommunicera och skapa dialog med allmänheten och elbranschen om elsäkerhetsfrågor. Information är ett ledningsverktyg som bidrar till att myndighetens övergripande mål uppfylls och att kunskap om uppdrag och verksamhetsresultat sprids på ett förtroendefullt sätt och når berörda målgrupper både externt och internt.

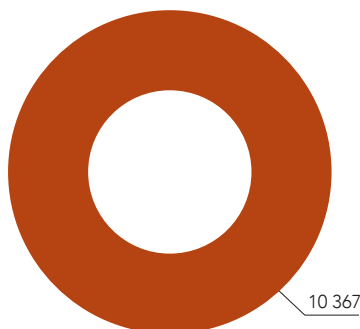
- Informationsarbetet syftar till att öka kännedomen och kunskapen om elsäkerhet gällande elanläggningar, produkter och EMC hos såväl allmänhet och bransch som medarbetare.

- Informationen ska bidra till att förebygga och minska risken för elolyckor och tillbud i samhället.
- Elsäkerhetsverket ska lämna upplysningar, vägledning, råd och annan hjälp till enskilda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde, vilket framgår av förvaltningslagen (1986:223).

Uppdragen utför Elsäkerhetsverket inom verksamhetsområdet och verksamhetsgrenen *Information* och finns beskrivna i verksamhetsplanen för myndigheten.

Kostnader fördelade på verksamhetsgren (tkr)

Verksamhetsområdet Information innehåller en verksamhetsgren. Den totala kostnaden för verksamhetsområdet uppgår till 10 367 tkr.

Verksamhetsgren

Information

Myndighetens prestationer inom verksamhetsgrenen redovisas genom antal föreläsningar, trycksaker och nyhetsbrev samt informationsinsatser. Ytterligare en prestation är skriftliga och muntliga svar på frågor som kommer in till myndigheten. Aktiviteter inom verksamhetsgrenen redovisas i form av samarbete och samverkan.

PRESTATION FÖRELÄSNINGAR OCH SEMINARIER

Under 2015 har Elsäkerhetsverket medverkat vid 35 föreläsningar och seminarier av olika slag. De sakområden som varit av störst intresse i olika branschsammanhang har varit arbetet med att reformera behörighetssystemet för elinstallatörer, produktsäkerhet och olycksfall.

Prestation föreläsningar och seminarier			
	2015	2014	2013
Antal föreläsningar och seminarier	35	28	33
Årsarbetskraft	0,71	0,24	0,43
Total kostnad (tkr)	1 871	477	1 140

PRESTATION TRYCKSAKER

De flesta av Elsäkerhetsverkets trycksaker och publikationer finns att ladda ner från webbplatsen vilket är en åtgärd för att öka tillgängligheten och ett led i miljöarbetet. Beställningar av myndighetens trycksaker, inklusive föreskrifter, har minskat. Drygt 21 000 publikationer har skickats ut under 2015. Det är 3 000 färre än förra året och ligger i linje med myndighetens strävan mot mer digital nedladdning. De publikationer som haft flest beställare är *Vägledning vid olyckor* och *Elsäkerhetspocket*.

Beställda exemplar av trycksaker (inkl. föreskrifter)

	2015	2014	2013
Antal	21 000	24 000	27 327

PRESTATION NYHETSBREV

För att sprida information om Elsäkerhetsverkets pågående och genomförda aktiviteter ger myndigheten ut nyhetsbrev till två målgrupper. Under 2015 har, enligt plan, fyra nummer av nyhetsbrevet Aktuellt getts ut. Den huvudsakliga målgruppen är elbranschen men även konsumenterna och företagarna. Dessutom har två nummer av nyhetsbrev till målgruppen elinstallatörer getts ut. Utgiv-

ningarna av Aktuellt har skett i mars, juni, september och december. Utgivningarna av nyhetsbrev till elinstallatörer har skett i maj och november.

Antalet prenumeranter på Aktuellt uppgår till drygt 5 600. Prenumeranter på nyhetsbrev för elinstallatörer uppgick vid årsskiftet till cirka 11 956 vilket är en ökning med 4 procent. Vid årsskiftet hade de båda nyhetsbrevens drygt 17 600 prenumeranter.

Prestation nyhetsbrev			
	2015	2014	2013
Antal nyhetsbrev	6	6	4
Årsarbetskraft	0,09	0,18	0,16
Total kostnad (tkr)	147	269	291

Antal prenumeranter

	2015	2014	2013
Nyhetsbrev Aktuellt	5 604	5 939	5 448
Nyhetsbrev Elinstallatörer	11 956	11 458	

PRESTATION INFORMATIONSINSATSER

Prestation informationsinsatser			
	2015	2014	2013
Årsarbetskraft	1,52	2,39	1,5
Total kostnad (tkr)	4 215	3 712	3 518

ELSÄKERHETSVERKET'S WEBBPLATS

Elsäkerhetsverkets webbplats är en av de viktigaste informationskanalerna för myndigheten. Informationsspridning såsom nyheter, pressmeddelanden, tips och andra informationsinsatser bygger på planerade, regelbundna och aktiva kommunikationsåtgärder. Under 2015 har ett fortsatt arbete att utveckla webbplatsen skett. I enlighet med myndighetens kommunikationsstrategi har webbplatsen fått en mer enhetlig och målgruppsanpassad utformning och den är också anpassad för mobiltelefon och surfplatta.

Elsäkerhetsverkets webbplats fick 2015 Web Service Awards pris för bästa webbplats inom kategorin Samhällskommunikation. Vid övergången från den gamla webbplatsen till den nya, försvann kopplingen till vårt statistikvtyget, Google Analytics, och statistik slutade

lagras. Det innebär att vi saknar komplett statistik för helåret. Antalet unika besökare på webbplatsen 2014 var 245 349. Det är troligt att vi skulle hamna på samma nivå då siffran för juli till december är 124 131 besökare.

De mest besökta sidorna har varit Frågor & svar, målgruppsingången för privatpersoner samt målgruppsingången för elinstallatörer.

På Elsäkerhetsverkets Facebooksida har antalet som följer myndigheten ökat med cirka 40 procent, från 772 personer till 1 268, under 2015.

ELSAKERHETSVERKET I MEDIERNA

Elsäkerhetsverket arbetar med planerad mediekommunikation och genomslaget i medierna har varit stort under 2015. Under året har 9 pressmeddelanden och 56 nyheter publicerats och utmynnat i 1 846 artiklar vilket är en ökning av totala antalet publiceringar med 57 procent. Räckvidden via medierna har under året varit cirka 312 miljoner läsare och cirka 5 nyheter per dag har nått ut. Nyheter med störst genomslag under 2015 var varning för att ladda mobilen under natten, elolyckor vid järnväg och laddning av elbilar i hemmet.

Informationsinsatser

	2015	2014	2013
Antal pressmeddelanden	9	15	22
Antal nyheter på webbplatsen	56	47	42
Antal unika besökare på webbplatsen	*	245 349	274 030

*Helårsstatistik kan ej lämnas på grund av fel i statistikverktyg se text

PRESTATION SVARA PÅ FRÅGOR

Efterfrågan på Elsäkerhetsverkets sakkunskap ökar vilket bland annat visar sig genom de skriftliga frågor som kommer till myndigheten via webbtjänsten Frågor & Svar samt via myndighetens e-post och Facebooksida. Arbetet med att besvara frågorna sker i samarbete med myndighetens övriga avdelningar.

Under 2015 har det kommit in 2 202 frågor via webbtjänsten vilket är cirka 15 procent färre än 2014. Elsäkerhetsverket har som mål att besvara 80 procent av frågorna inom sju kalenderdagar. Under 2015 besvarades 79 procent av frågorna inom den tiden. Myndigheten har också som mål att ett urval om minst 50 frågor och svar ska publiceras på myndighetens externa webbplats. Under året har 44 nya frågor publicerats på externwebben.

Av de inkommande skriftliga frågorna rörde 43 procent området elektriska anläggningar, 36 procent handlade om behörighet, 17 procent om elprodukter samt 1 procent juridiska frågor. Övriga frågor var av generell karaktär om myndighetens verksamhet.

Arbete med att effektivisera processen för frågor och svar fortsätter under 2016.

Prestation svara på frågor (skriftliga och muntliga)

	2015	2014	2013
Årsarbetskraft	3,22	3,36	3,5
Total kostnad (tkr)	3 864	3 676	3 492

Skriftliga frågor och svar

	2015	2014	2013
Antal frågor	2 202	2 588	2 554
Antal svar	2 216	2 572	2 568

SAMARBETE

I syfte att föra Elsäkerhetsverkets informationsarbete framåt samverkar avdelningen med andra organisationer och myndigheter både nationellt och inom Norden. Det nordiska samarbetet sker inom ramen för NSS-informationsgrupp, Nordiska kommittén för samordning av elektriska säkerhetsfrågor. Under 2015 hölls det årliga mötet i Tönsberg, Norge.

Elsäkerhetsverket fortsätter också att utveckla samarbetet med andra myndigheter och organisationer med gemensamma informationsprojekt som stödjer verksamhetens fokusområden. Som exempel kan nämnas en gemensam test av julbelysning som genomfördes tillsammans med Energimyndigheten, i samband med den årliga kampanjen inför jul.

Under 2015 har Elsäkerhetsverket fortsatt uppdraget med att bistå Energimyndigheten i arbetet med den gemensamma webbportalen om vindkraft (vindlov.se).

Under 2016 kommer fortsatta idéer kring samverkan med Konsumentverket och Hallå Konsument att utvecklas. Hallå Konsument är en nationell upplysningsplats för konsumentfrågor.

VERKSAMHETSGRENENS KOSTNADER

Kostnader för prestationer och aktiviteter

	2015	2014	2013
Svara på frågor	3 864	3676	3492
Föreläsningar och seminarier	1 871	477	1140
Nyhetsbrev	147	269	291
Trycksaker	123	580	511
Informationsinsatser	4 211	3712	3518
Samarbete	152	116	42
Total kostnad (tkr)	10 367	8831	8993

Kostnaderna för information ökar i takt med att myndigheten jobbar alltmer strategiskt med kommunikation. Under 2015 uppgick kostnaderna för verksamhetsgren information till 10 367 tkr vilket är en ökning jämfört med 2014 då kostnaden uppgick till 8 831 tkr.

ANALYS AV RESULTAT

Frågor om elsäkerhet ökar allmänt i samhället. I myndigheten visar det sig bland annat genom att vi når ut till fler via våra nyhetsbrev och får ett större genomslag via medierna. Elsäkerhetsverket kan också se att antalet personer som tar del av information om elsäkerhet via digitala kanaler utgör en uppåtgående trend. Vi har blivit mer aktiva och breddat våra kanaler. Det innebär att vi potentiellt sett når fler med varje nyhet som vi publicerar.

Elsäkerhetsverket har senaste åren prioriterat kommunikation som ett verktyg inom tillsyn och marknadskontroll. För att målet med ökad kunskap om elsäkerhet och EMC ska uppnås, krävs tillräckligt medvetande hos allmänheten och rätt kompetens hos dem som arbetar professionellt med el. I det arbetet är myndighetens operativa vision och kommunikationsstrategi värdefulla styrmedel och stöd.

I september 2015 startade arbetet med en ny reform om elbehörighet efter att regeringen gett klartecken för det förslag som arbetats fram i behörighetsutredningen. Stora informationsinsatser kommer att genomföras och under 2015 rekryterades en särskild resurs för att leda delprojekt kring kommunikation.

Under 2016 blir kommunikation som strategiskt verktyg ett fokusområde med syfte att genomsyra hela verksamheten. Det innebär bland annat att alla verksamhetsområden kommer att överväga vid vilka tillfällen, och inom vilka områden, myndigheten når bättre effekt via informationsaktiviteter jämfört med tillsyn och marknadskontroll.

Elsäkerhetsverkets strategi är att fortsätta prioritera och sprida saklig information som når fram och ger resultat över hela landet. Förhoppningen är också stor om att en ny reform kommer att bidra till ökad kunskap, dialog med viktiga målgrupper och större förståelse för elsäkerheten i samhället.

Övrig återrapportering

33

Övrig återsrapportering

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Målsättningen med Elsäkerhetsverkets kompetensförsörjning är att verksamhetens mål ska uppnås genom att rekrytera och behålla god kompetens inom de områden myndigheten ansvarar för.

Under 2015 har rekryteringar av medarbetare till några vakanta tjänster kunnat genomföras. Elsäkerhetsverket har utökat bemanningen inför den kommande behörighetsreformen. Det har inte varit några problem att rekrytera bra kompetenser till dessa tjänster. Elsäkerhetsverket bedömer att myndighetens kompetensförsörjning är god.

KOMPETENSUTVECKLING 2015

Det finns ett mycket stort engagemang och hög kompetens bland medarbetarna i myndigheten. Som ett led i att behålla och vidareutveckla medarbetarna har Elsäkerhetsverket under 2015 erbjudit medarbetare löpande kompetensutveckling inom olika områden.

Målsättningen är att alla medarbetare ska få en individuell kompetensutvecklingsplan. Den tas fram i samband med det årliga utvecklingssamtalet som genomförs med närmaste chef. Planen görs både på kort och på lång sikt och följs upp årligen.

Vid några tillfällen har frukostseminarier genomförts, med syfte att internt dela med sig av kunskap och erfarenheter inom aktuella områden. Dessa seminarier har varit uppskattade av medarbetarna.

ARBETSMILJÖ

Under 2015 har Elsäkerhetsverket följt upp den handlingsplan, som upprättades efter den senaste medarbetarenkäten, som genomfördes hösten 2014. Uppföljningen gjordes i samverkan mellan arbetsgivaren och de fackliga organisationerna och visade på att merparten av förslagen till åtgärder genomförts eller är under genomförande.

HÄLSA

För att stimulera till hälsofrämjande aktiviteter har alla medarbetare möjlighet att få ersättning för friskvård inom ramen för skattelagstiftningen. Ersättningen är 80 procent av kostnaden, maximalt 2 400 kronor/år.

Elsäkerhetsverket har ett bra samarbete med företagshälsovården på de orter där myndigheten har verksamhet. För att förebygga rygg- och nackbesvär erbjuds medarbeta-

tarna en ergonomisk genomgång av arbetsplatsen, dels i samband med nyanställningar men även vid behov.

SJUKFRÅNVARO

Enligt 7 kapitlet 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheten särskilt redovisa de anställdas sjukfrånvaro. Den samlade sjukfrånvaron för Elsäkerhetsverkets anställda uppgick 2015 till 3,95 procent av den totala arbetstiden, vilket är betydligt högre än 2014. Av den totala sjukfrånvaron avser 58,8 procent långtidsfrånvaro (60 dagar eller mer). Under året har andelen personer med långtidsfrånvaron ökat. Elsäkerhetsverket har i samverkan med företagshälsovården och Försäkringskassan påbörjat rehabiliteringsåtgärder.

Sjukfrånvaro (%)

	2015	2014	2013
Totalt	3,95	1,3	1,7
Kvinnor	7,77	0,7	3,8
Män	1,97	1,7	0,6
29 år eller yngre	-	-	-
30–49 år	7,48	2,0	2,1
50 år eller äldre	1,77	0,8	1,4
antal - alltså Andel långtids-			
sjukskrivna av totalt antal			
sjukskrivna (60 dagar eller mer)	58,48	46,8	64,3

PERSONALSTATISTIK

Vid årets början var 49 personer anställda vid myndigheten och även vid årets slut var 49 personer anställda. Anställningarna under 2015 räknat i årsarbetskraft är 44,9 årsarbetare.

Personalrörlighet

	2015	2014	2013
Avgångar	2	2	3
Rekryteringar*	6	2	6

*Rekryteringar genomfördes under 2015, men de nya medarbetarna börjar 2016.

ÅLDERSFÖRDELNING

Medelåldern 2015 för de anställda är 47,8 år och är därmed något lägre jämfört med 2014 då medelåldern uppgick till 48 år.

AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET

AVGIFTER FRÅN PUBLIKATIONSFÖRSÄLJNING

För att sprida information tillhandahåller Elsäkerhetsverket publikationer för både bransch och allmänhet. Det är en avgiftsbelagd verksamhet, vilket innebär att myndigheten tar ut avgifter för publikationerna med stöd av 4 § avgiftsförordningen (1992:191), utan den begränsning som föreskrivs i paragrafens andra stycke. Intäkterna från publikationerna disponeras av myndigheten med stöd av 25 § andra stycket avgiftsförordningen (1992:191).

Myndigheten använder i stor utsträckning webbplatsen och enklare informationsblad för att sprida information, i stället för att ta fram trycksaker. Det görs för att hålla en hög servicenivå och för att med hjälp av informationstekniken öka tillgängligheten till Elsäkerhetsverkets verksamhet. Det är också ett led i myndighetens miljöarbete. Publikationerna finns i pdf-format på webbplatsen och kan laddas ner utan kostnad.

Mer information om publikationer finns under verksamhetsgren Information sid 30.

	Budget 2015	Utfall 2015	Budget 2014	Utfall 2014	Budget 2013	Utfall 2013
Intäkter	45	14	50	30	50	40
Kostnader	-200	-67	-200	-285	-100	-257
Resultat	-155	-53	-150	-255	-50	-217

ÖVRIGA OFFENTLIGRÄTTSLIGA AVGIFTER

Elsäkerhetsverkets verksamhet finansieras delvis med en elsäkerhetsavgift, en ansökningsavgift och en avgift i samband med provning av elektrisk materiel. Elsäkerhetsavgiftens storlek bestäms i förordningen (1995:1296) om vissa avgifter på elområdet. Storleken på ansökningsavgiften regleras i elinstallatörsförordningen (1190:806), där det framgår att avgift för provning av ansökan om behörighet ska följa §§ 9-14 anslagsförordningen (1992:191) och att avgiftsklass 3 ska tillämpas. När det gäller marknads kontroll av elektrisk materiel åläggs parten i de fall produkten får försäljningsförbud (cirka 23 procent av fallen) att betala myndighetens kostnader för inköp och provning. Bestämmelser som rör rätten att ta ut ersättning för inköp och provningskostnader finns i ellagen (1997:657) och i föreskrifter som meddelats med stöd av ellagen. Samtliga avgifter tillförs inkomsttitel 2552: Övriga offentlighetsrättsliga avgifter.

Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras

	Intäkt 2015	Intäkt 2014	Intäkt 2013
Elsäkerhetsavgift m.m.	36 341	36 130	36 017
Nätövervakningsavgift	20 993	20 853	20 808
Elberedskapsavgift	262 294	260 833	259 940
Ersättning för provade produkter	315	281	529
Ansökningsavgift*	1 650	2 562	1 889
Summa	321 593	320 658	319 183

*Fr.o.m 2014-05-01 ersattes den tidigare behörighetsavgiften med en ansökningsavgift.

Tabellen är uppställd i enlighet med budget i regleringsbrevet avseende den avgiftsbelagda verksamheten där intäkterna ej disponeras. Elsäkerhetsverket omfattas inte av något ekonomiskt mål gällande full kostnadstäckning och därmed redovisas endast intäkter i tabellen.

Intäkterna som delvis finansierar Elsäkerhetsverkets verksamhet, uppgick under 2015 till 38 306 tkr (2014 till 38 972 tkr).

Regeringen har under året beslutat om höjning av Elsäkerhetsavgiften, som ska gälla från och med 2016-01-01. Elsäkerhetsavgiften har varit oförändrad under de senaste 20 åren, samtidigt som myndighetens kostnader ökat bland annat som en följd av den allmänna pris- och löneutvecklingen. Höjningen kommer även att möjliggöra finansiering av den planerade reformeringen av behörighetssystemet. Detta framgår i det förslag som presenterades i betänkandet från januari 2015, Elsäkerhet – en ledningsfråga (SOU 2014:89). Elsäkerhetsavgiften höjs från 6 kronor till 9:50 kronor per lågspänningsabonnemang och från 500 kronor till 750 kronor per högspänningsabonnemang. Höjningen innebär att medel tillförs inkomsttitel 2552 med ytterligare cirka 20 miljoner kronor per år från och med 2016.

Under året har Elsäkerhetsverket beslutat om en föreskriftsändring (ELSÄK-FS 2015:4), som innebär att de som tidigare beviljats tidsbegränsade behörigheter efter 2015-12-31 kommer att ha en behörighet som gäller tills vidare.

Förändringen innebär en minskning av medel som tillförs inkomsttitel 2552 med cirka 500 tkr.

Övriga uppdrag

MEDVERKANDE I ELBEHÖRIGHETSREFORMEN

Elsäkerhetsverkets arbete med Elbehörighetsreformen beskrivs närmare under verksamhetsgren Behörighet för elinstallationsarbete på sidan 27.

SAMVERKANSOMRÅDE TEKNISK INFRASTRUKTUR (SOTI)

Elsäkerhetsverket omfattas av förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap. Under 2015 har en representant från Elsäkerhetsverket varit ordförande i samverkansområdet teknisk infrastruktur (SOTI). Uppdraget innebär att planera och leda arbetet inom samverkansområdet. Uppdraget har inneburit en insats från Elsäkerhetsverket med cirka 40 procent av en årsarbetare.

Ordförandeskapet finansieras med bidrag från anslaget 2:4 Krisberedskap.

UPPDRAG OM FÖRENKLINGSARBETE

Elsäkerhetsverket har som en av 19 centrala myndigheter ett regeringsuppdrag mellan 2014 – 2021 om att öka servicen, minska handläggningstider och öka förståelsen för företagans villkor. Tillväxtverket är den sammanhållande myndigheten och en rapport som beskriver vad Elsäkerhetsverket gör för att leva upp till kraven ska lämnas varje år.

Bakgrunden till förenklingsuppdraget är den budgetproposition för 2013 (prop.2012/2013:1 utg.omr.24) om sju mål för arbetet att förenkla för företag.

Områden som de deltagande myndigheterna ska arbeta med under perioden är förutom kortade handläggningstider även att fler företagare ska vara nöjda med sina kontakter med myndigheten samt att myndigheterna ska ha ett mer systematiskt samråd med företagare år 2020.

Under 2015 har arbetet med att förkorta handläggningstiden för ansökan om behörighet som elinstallatör fortsatt. Elsäkerhetsverket har försett Tillväxtverket med de svar och underlag som efterfrågats. I den återrapporte-

ring, som Tillväxtverket ger finns inga tydliga svar på utvecklingen för projektet som helhet, enbart indikationer på att förenklingsarbete pågår i större och mindre omfattning på varje myndighet. Elsäkerhetsverket uppmärksammas i rapporten för vår utveckling av webben med tanke på företagans intresse av att lätt hitta ingången till den information de söker.

SMÅSKALIG SOLELPRODUKTION

I Elsäkerhetsverkets regleringsbrev för 2015 fick myndigheten uppdraget att utreda informationsbehovet om och innebörden av kraven på säkerhet vid solcellsanläggningar och vilka standarder som gäller. Utredningen omfattade också en analys av om existerande regelverk tillsammans med dagens standarder och om pågående standardiseringsarbete är tillfyllest elsäkerhetsmässigt.

Elsäkerhetsverkets rapport ger en bred belysning av hur en solcellsanläggning fungerar och vad som är viktigt ur allmänhetens synvinkel att uppmärksamma för att undvika risker av olika slag. Rapporten kan också vara en utgångspunkt för kommande arbete och informationsinsatser till allmänheten, och det lämnas en del förslag till detta. Rapporten överlämnades till regeringskansliet under november månad.

INFORMATIONSSÄKERHET

Elsäkerhetsverket har i sitt regleringsbrev fått i uppdrag att särskilt beakta och analysera informationssäkerheten. Arbetet har enligt uppdraget genomförts i samband med 2015 års risk- och sårbarhetsanalyser. Elsäkerhetsverket har redovisat en bedömning av informationssäkerheten i enlighet med uppdraget. Redovisningen har varit en del av den sammanställning som görs i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser enligt 9 § förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

Finansiell redovisning

Redovisnings- och värderingsprinciper

ALLMÄNT

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Elsäkerhetsverkets redovisning följer god redovisningssed enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 2 kapitlet 5 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag samt allmänna råd till 6 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

VÄRDERING AV FORDRINGAR OCH SKULDER

Fordringar och skulder har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar äldre än sex månader tas upp som befarade kundförluster.

VÄRDERING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar med ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på minst tre år redovisas som anläggningstillgång. Avskrivning sker linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen görs månadsvis.

Följande avskrivningstider tillämpas:

• Datorprogram och licenser	3–5 år
• Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
• Maskiner och inventarier	5 år
• Bilar	5 år
• Datorer och kommunikationsutrustning	3 år
• Kontorsinredning	5 år

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Som periodavgränsningspost bokförs belopp överstigande 20 tkr.

AVGIFTSINKOMSTER SOM INTE DISPONERAS AV MYNDIGHETEN

Utöver uppbörden av elsäkerhetsavgifter, ansökningsavgift för behörighet samt ersättningen för provade produkter som delvis finansierar verksamheten, administrerar Elsäkerhetsverket elberedskapsavgiften. Den finansierar beredskapsverksamhet vid Svenska kraftnät. Elsäkerhetsverket administrerar även nätövervakningsavgiften, som finansierar verksamhet vid Energimarknadsinspektionen.

Resultaträkning

Belopp i tkr		2015	2014
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Intäkter av anslag	not 1	52 539	52 909
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 2	261	76
Intäkter av bidrag	not 3	2 358	2 000
Finansiella intäkter	not 4	3	29
Summa		55 162	55 014
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Kostnader för personal	not 5	-36 995	-37 407
Kostnader för lokaler		-3 015	-2 910
Övriga driftskostnader		-14 561	-14 287
Finansiella kostnader	not 6	-16	-7
Avskrivningar och nedskrivningar		-575	-401
Summa		-55 162	-55 014
VERKSAMHETSUTFALL		0	0
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	not 7	321 594	320 658
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-321 594	-320 658
Saldo		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING		0	0

Balansräkning

Belopp i tkr		2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	not 8	842	1 127
Summa		842	1 127
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	not 9	250	265
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	not 10	222	439
Summa		472	703
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	not 11	754	474
Övriga kortfristiga fordringar	not 12	68	97
Summa		822	571
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	not 13	490	490
Summa		490	490
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	not 14	-995	-713
Summa		-995	-713
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	not 15	7 133	5 550
Summa		7 133	5 550
SUMMA TILLGÅNGAR		8 764	7 728
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	not 16	24	24
Summa		24	24
Avsättningar.			
Avsättningar för pension	not 17	21	49
Övriga avsättningar	not 18	60	0
Summa		80	49
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	not 19	1 336	715
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		1 036	1 239
Leverantörsskulder		2 878	2 220
Övriga kortfristiga skulder	not 20	694	661
Summa		5 943	4 834
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	not 21	2 574	2 821
Oförbrukade bidrag	not 22	142	0
Summa		2 716	2 821
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		8 764	7 728

Anslagsredovisning

Belopp i tkr

Anslag (ramanslag)	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 6 4:1						
Elsäkerhetsverket (ramanslag)						
Anslagspost 1 Elsäkerhetsverket	1 058	52 839	-0	53 897	-52 628	1 270
SUMMA	1 058	52 839	-0	53 897	-52 628	1 270

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	Avgift	Beräknat belopp	Inkomster 2015
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	Elsäkerhetsavgift	36 200	36 341
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	Nätövervakningsavgift	21 000	20 993
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	Elberedskapsavgift	262 000	262 294
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	Ansökningsavgift	2 000	1 650
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	Ersättning för provade produkter	500	315
Summa		321 700	321 594

Saknas på bilden gör Stina Wallström

Ledamöter i Elsäkerhetsrådet 2015

Elisabet Falemo ordf.
Elsäkerhetsrådet
GD Elsäkerhetsverket

Barbro Köhler Krantz
Senior analytiker
Arbetsmiljöverket

Tina Nordling
Ombudsman
Svenska Elektrikerförbundet

Jan Seizing
VD, Elektriska Installatörs-
organisationen EIO

Bo-Göran Ahl
Elsäkerhetsbyrån

Thomas Korssell
VD, SEK Svensk Elstandard

Lars Eklund
Enhetschef
Post- och telestyrelsen

Matz Tapper
Teknikansvarig elnät
Svensk Energi

Mikael Schmidt
Enhetschef
Konsumentverket

Stina Wallström
Produktsäkerhetsansvarig
Teknikföretagen

Tilläggsupplysningar och noter

Uppgifter om rådsledamöter och ledande befattningshavare

Arvoden till Elsäkerhetsrådet avser 2015, utbetalade under 2016. Belopp i kr.

Namn	Lön och annan ersättning	Andra råds- och styrelseuppdrag
Elisabet Falemo Månadslön 92 400 kronor. Disponerar en personbil för resor i tjänsten och för privat bruk. Total kontant bruttolön	1 128 535:-	Elektriska Nämndens styrelse, ordförande SEK Svensk Elstandards styrelse
Thomas Korssell	3 900:-	—
Bo-Göran Ahl	3 900:-	—
Lars Eklund	2 925:-	—
Matz Tapper	2 925:-	Svenska Kraftnäts Driftråd, SEK Svensk Elstandards Fullmäktige
Barbro Köhler Krantz	1 950:-	SWEDAC:s insynsråd, Svenska ILO-kommittén
Stina Wallström	2 925:-	SEK Svensk Elstandards Fullmäktige, vice ordförande CEN-Technical Board
Mikael Schmidt	3 900:-	Centrum för personsäkerhet, styrelse, Karlstads universitet.
Tina Nordling	3 900:-	—
Jan Seizing	1 950:-	Elbranschens Utvecklings- och Utbildningscenter i Nyköping AB Installations Certifiering i Stockholm AB WorldSkills Sweden AB MoJ vin & gastro AB SEK Svensk Elstandards styrelse

Noter till resultaträkning och balansräkning

Belopp i tkr

Not 1 Intäkter av anslag

	2015	2014
Anslagsförbrukning enligt anslagsredovisningen	52 628	52 990
Anslagsavräkning avseende semesterlöneskuld före 2008 redovisas direkt mot avräkning med statsverket	-88	-82
Summa	52 539	52 909

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2015	2014
Försäljning av publikationer enligt 4 § avgiftsförordningen	14	31
Övriga intäkter enligt 15 § avgiftsförordningen	0	3
Intäkter av andra ersättningar	247	43
Summa	261	76

Intäkter av andra ersättningar består framför allt av reseersättning från EU-kommissionen från deltagande i olika sammarbetsgrupper och gemensamma projekt.

Not 3 Intäkter av bidrag

	2015	2014
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2 358	2 000
Summa	2 358	2 000

Not 4 Finansiella intäkter

	2015	2014
Ränta på räntekonto hos Riksgälden	3	29
Summa	3	29

Not 5 Kostnader för personal

	2015	2014
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier m.m.	23 324	23 784
Övriga kostnader för personal	13 671	13 623
Summa	36 995	37 407

Not 6 Finansiella kostnader

	2015	2014
Ränta på lån hos Riksgälden	14	4
Övriga finansiella kostnader	2	3
Summa	16	7

Not 7 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras

	2015	2014
Elsäkerhetsavgift	36 341	36 130
Ansökningsavgift	1 650	2 562
Nätövervakningsavgift	20 993	20 853
Elberedskapsavgift	262 294	260 833
Ersättning för provade produkter	315	281
Summa	321 594	320 658

Utöver uppbörden av elsäkerhetsavgiften, ansökningsavgift för behörighet samt ersättningen för provade produkter som delvis finansierar Elsäkerhetsverkets verksamhet, administrerar Elsäkerhetsverket elberedskapsavgiften samt nätövervakningsavgiften. Elberedskapsavgiften finansierar beredskapsverksamhet vid Svenska kraftnät samt nätövervakningsavgiften finansierar verksamhet vid nätmyndigheten (Energimarknadsinspektionen).

Not 8 Rättigheter och andra immateriella tillgångar

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 544	2 404
Årets anskaffningar	0	1 140
Summa anskaffningsvärde	3 544	3 544
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 418	-2 385
Årets avskrivningar	-286	-33
Summa ackumulerade avskrivningar	-2 704	-2 418
Bokfört värde	842	1 127

Not 9 Förbättringsutgifter på annans fastighet

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	2 985	2 949
Pågående förbättringsutgifter på annans fastighet	57	35
Summa anskaffningsvärde	3 042	2 985
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 720	-2 667
Årets avskrivningar	-72	-53
Summa ackumulerade avskrivningar	-2 792	-2 720
Bokfört värde	250	265

Not 10 Maskiner, inventarier m.m.

	2015-01-01	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 946	3 946
Årets utrangeringar	-1 629	0
Summa anskaffningsvärde	2 317	3 946
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 506	-3 190
Årets avskrivningar	-217	-316
Årets utrangeringar	1629	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-2 094	-3 506
Bokfört värde	222	439

Not 11 Fordringar hos andra myndigheter

	2015-01-01	2014-12-31
Fordran andra myndigheter	36	0
Fordran mervärdesskatt	718	474
Summa	754	474

Not 12 Övriga kortfristiga fordringar

	2015-01-01	2014-12-31
Fordringar avseende uppbörd	68	97
Summa	68	97

Not 13 Periodavgränsningsposter

	2015-01-01	2014-12-31
Förutbetalda hyror – utomstatliga	490	490
Summa	490	490

Not 14 Avräkning med statsverket

Uppbörd	2015-01-01	2014-12-31
Ingående balans	-91	-73
Redovisat mot inkomsttitel	-321 594	-320 658
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöden	321 613	320 640
Summa	-72	-91

Anslag i räntebärande flöde

Ingående balans	-1 058	-1 843
Redovisat mot anslag	52 628	52 990
Anslagsmedel som tillförs räntekonto	-52 839	-52 507
Återbetalning av anslagsmedel (+)	0	302
Summa	-1 269	-1 058

Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats

mot anslag		
Ingående balans	436	517
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-88	-82
Summa	348	436

Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto

Inbetalningar i icke räntebärande flöde	321 653	320 649
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-40	-9
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-321 613	-320 640
Saldo	0	0

Summa avräkning till statsverket	-995	-713
---	-------------	-------------

Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln avser till sin helhet minskning av semesterlöneskuld intjänad före 2008-12-31.

Not 15 Behållning räntekonto Riksgäldskontoret

	2015-01-01	2014-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	7 133	5 550
Summa	7 133	5 550

Beviljad räntekontokredit för 2015 är 3 000 tkr. Under året har 0 tkr utnyttjats.

Not 16 Förändring av myndighetskapital

	Stats- kapital	Balanserad kapitalför- ändring	Kapitalför- ändrin enl. resultaräkning	Summa
Utgående balans 2014	24	0	0	24
Ingående balans 2015	24	0	0	24
Summa årets förändring	0	0	0	0
Utgående balans 2015	24	0	0	24

Not 17 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2015-01-01	2014-12-31
Ingående avsättning	49	
Årets pensionskostnad	28	85
Årets pensionsutbetalningar	-57	-37
Utgående avsättning	21	49

Not 18 Övriga avsättningar

	2015-01-01	2014-12-31
Ingående avsättning	0	0
Årets avsättning	60	0
Utgående avsättning	60	0

Övriga avsättningar består av en överenskommelse i samband med uppsägning. Avsättningen är kortfristig och kommer att regleras under år 2016.

Not 19 Lån i Riksgäldskontoret

	2015-01-01	2014-12-31
Ingående skuld	715	756
Nyupptagna lån	899	144
Årets amorteringar	-278	-185
Utgående balans	1 336	715

Beviljad låneram är 3 500 tkr för år 2015

Not 20 Övriga kortfristiga skulder

	2015-01-01	2014-12-31
Personalens källskatt	638	642
Pensionsskuld Kåpan extra	55	19
Summa	694	661

Not 21 Periodavgränsningsposter

Upplupna kostnader	2015-01-01	2014-12-31
Upplupna löner	46	118
Upplupna semesterlöner	1 570	1 675
Skuld sociala avg – löneskuld	21	39
Skuld sociala avg – semesterlöneskuld	778	829
Övriga upplupna kostnader – inomstatliga	135	135
Övriga upplupna kostnader – utomstatliga	25	25
Utgående balans	2 574	2 821

Not 22 Oförbrukade bidrag

	2015	2014
Oförbrukade bidrag från annan statlig myndighet	142	0
Summa Oförbrukat bidrag	142	0

Oförbrukat bidrag består av medel från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, anslag 2:4 avseende ordförandeskapet i SOTI. Hela beloppet kommer att återbetalas under 2016.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2015	2014	2013	2012	2011
Låneram					
Beviljad låneram	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Utnyttjad låneram	1 336	715	756	999	833
Kontokrediter hos Riksgäldskontoret					
Riksgäldskontoret Räntekontokredit	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Max utnyttjad under året	0	0	0	0	1 429
RÄNTOR AVSEENDE RÄNTEKONTO I RIKSGÄLDSKONTORET					
Ränteintäkter	3	29	58	84	60
Räntekostnader	0	0	0	0	0
AVGIFTSINTÄKTER					
Intäkter som disponeras av myndigheten					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	50	50	50	50	50
Utfall	261	76	57	142	142
Intäkter som inte disponeras av myndigheten					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	321 700	321 000	317 000	315 000	308 000
Utfall	321 594	320 658	319 187	316 922	315 750
Anslagskredit					
Beviljad anslagskredit	1 585	1 575	1 541	1 533	1 489
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0
ANSLAG					
Anslagssparande	1 270	1 058	1 843	3 258	1 993
Varav in-tecknat	0	0	0	0	0
ÅRSARBETSKRAFTER OCH ANSTÄLLDA					
Antalet årsarbetskrafter (st)	44,9	46,5	43,2	41,7	40,0
Medelantalet anställda (st)	48	48,0	44,2	42,3	42,0
DRIFTKOSTNAD PER ÅRSARBETSKRAFT	1 228	1 183	1 231	1 213	1 155
KAPITALFÖRÄNDRING					
Årets kapitalförändring	0	0	0	0	-13
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	-407

GD:s intygande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Elisabet Falemo

Kristinehamn den 19 februari 2016

Adresser och telefonnummer

Elsäkerhetsverket finns i Kristinehamn.
Stockholm, Umeå och Hässleholm.
Huvudkontoret ligger i Kristinehamn

Alla våra kontor nås via tel:
Tel: 010-168 05 00
fax: 010-168 05 99 eller
e-post: registrator@elsakerhetsverket.se

ELSÄKERHETSVERKET

Södra torget 3
Box 4, 681 21 Kristinehamn

UMEÅ

Riddargatan 8
903 27 Umeå

STOCKHOLM

Drottningholmsvägen 37
111 57 Stockholm

HÄSSLEHOLM

Viaduktgatan 24
281 38 Hässleholm

TRYGG OCH STÖRNINGSFRI EL

Vi arbetar för hög elsäkerhet och för att
elektriska utrustningar inte ska störa varandra.

www.elsakerhetsverket.se